

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Řešení epidemií a epidemická opatření

Autor práce: Miroslav Třeštík

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Prezenční

Vedoucí práce: PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2022

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z. ú.
Žižkova tř. 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Miroslav Třešník

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Prezenční

Místo studia: České Budějovice

Název bakalářské práce: Řešení epidemií a epidemická opatření

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: Solutions Epidemics and Epidemic Measures

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, titul): PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.

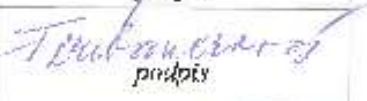

Datum zadání bakalářské práce (měsíc, rok): Duben 2021

Cíl bakalářské práce:

Hlavním cílem je zkoumat dopady epidemických opatření u vybrané skupiny obyvatel ve městě Strakonice. Vedlejšími cíli je zpracovat charakteristiku epidemií a epidemických opatření v České republice v období let 2020 – 2021.

Student: Miroslav Třešník	14.6.2021 datum	 podpis
Vedoucí práce: PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.	14.6.2021 datum	 podpis

Schvátují zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Romar Svatoš, Ph.D.	21.6.2021 datum	 podpis
Prorektorka pro studium a vnitřní záležitosti: RNDr. Růžena Ferebauerová	22.6.2021 datum	 podpis
Pověřený rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	27.6.2021 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval(a) samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí(ho) a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji mému vedoucímu bakalářské práce PhDr. Štěpánovi Kavanovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

TŘEŠTÍK, M. *Řešení epidemií a epidemická opatření*: Bakalářská práce. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2021. 64 s. Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Štěpán Kavan, Ph.D.

Klíčová slova: Epidemie, epidemiologické situace, Covid-19, Lockdown, šíření mutace

Tato bakalářská práce se zabývá řešením epidemií a epidemických opatření u vybrané skupiny obyvatel ve městě Strakonice. Práce je rozdělena na teoretickou a praktickou část v osmi kapitolách. V těchto kapitolách se autor zabývá řešením epidemií a epidemických opatření, která byla vydána v letech 2020-2021. Poslední kapitola je věnována řešení této problematiky a návrhy na zlepšení. Praktickou část tvoří dotazník, který obsahuje 15 otázek souvisejících s daným tématem. Na základě získaných odpovědí od 108 respondentů je provedena analýza výsledků, čímž je získán přehled o informovanosti, spokojenosti s aplikovanými nařízeními a praktický přehled dopadu provedených opatření na veřejnosti.

Hlavním cílem je zkoumat dopady epidemických opatření u vybrané skupiny obyvatel ve městě Strakonice. Vedlejším cílem je zpracovat charakteristiku epidemií a epidemických opatření v České republice v období let 2020 – 2021.

V teoretické části se autor zabývá řešením epidemií a epidemických opatření, která byla stanovena v letech 2020-2021. Poslední kapitola se věnuje řešení této problematiky a návrhy na zlepšení. Zde bude řešena problematika aplikovaných nařízení, omezující opatření pohybu proti šíření mutací a zvládnání epidemických vln, které nastaly v roce 2020-2021.

ABSTRACT

TŘEŠTÍK, M. Solution of epidemics and epidemic measures: Bachelor thesis. České Budějovice: College of European and Regional Studies, 2021. 64 pp.

Thesis supervisor: PhDr. Stepan Kavan, Ph.D. Keywords: Epidemics, Epidemiological situations, Covid-19, Lockdown, Restrictions, mutation spread

Keywords: Epidemics, Epidemiological situations, Covid-19, Lockdown, Restrictions, mutation spread

This bachelor thesis deals with the solution of epidemics and epidemic measures in a selected group of inhabitants in the town of Strakonice. The work is divided into theoretical and practical part in 8 chapters. In these chapters, the author deals with the solution of epidemics and epidemic measures, which were published in the years 2020-2021. The last chapter is devoted to solving this problem and suggestions for improvement. The practical part consists of a questionnaire, which contains 15 questions related to the topic. Based on the answers obtained from 108 respondents, an analysis of the results is performed, which provides an overview of information, satisfaction with the applied regulations and a practical overview of the impact of the implemented measures on the public.

The main goal is to examine the effects of epidemic measures on a selected group of people in the town of Strakonice. The secondary goal is to process the characteristics of the epidemic and epidemic measures in the Czech Republic in the period 2020 - 2021.

In the theoretical part, the author deals with the solution of the epidemic and epidemic measures, which were set in the years 2020-2021.

The last chapter is devoted to solving this problem and suggestions for improvement. In this issue of applied regulations, restrictive measures against the spread of mutations and the management of epidemic waves will be addressed, which became in 2020-2021.

Obsah

1	Cíl a metodika bakalářské práce	11
2	Vymezení základních pojmů.....	12
3	Historie epidemií a pandemií	19
3.1	Morové onemocnění.....	19
3.2	Španělská chřipka.....	21
3.2.1	Vznik a vývoj	23
3.2.2	Oběti.....	24
3.3	Nástup SARS.....	25
4	Průběh pandemie covid-19 v ČR	26
4.1	Omikron.....	28
5	Mutace covid-19.....	32
5.1	Znamé varianty viru	32
6	Přijatá opatření	40
7	Očkování	44
8	Praktická část – dotazník.....	48
8.1	Diskuze.....	61
	Závěr	63
	Literární zdroje.....	65
	Elektronické zdroje.....	67
	Ostatní zdroje	68
	Legislativní dokumenty.....	69
	Seznam grafů.....	70
	Přílohy.....	71

Úvod

Jako první, kdo díky vynálezu mikroskopu pozoroval bakterie, byl Antonie van Leeuwenhoek, který toto udělal již v 17. století. Co však pozorovat nemohl, byly viry, které nejsou viditelné obyčejným mikroskopem, tuto existenci potvrdil až Adolf Mayer. Skutečnou podobu viru bylo možné poprvé spatřit až v roce 1933 a to díky vynálezu elektronového mikroskopu. Jedním z nejčastějších lidských virových onemocnění je chřipka. Je to závažné onemocnění, které každoročně postihne až 10% světové populace a je příčinou úmrtí tisíců lidí na celém světě.

Je nezbytné podotknout, že toto onemocnění má úzkou spojitost s virovým onemocněním covid-19, kterým se tato práce bude zabývat. Toto onemocnění způsobilo pandemický ráz úmrtí a infikování lidské populace po celém světě. Rychlost působení by se dala přirovnat jen asi Španělské chřipce, která tu byla na začátku 20tého století. Tento druh neviditelné smrtící nemoci kdysi postihl nemálo lidí a počet úmrtí se dá přirovnat k počtu úmrtí v dnešní době na covid-19 v České republice. Z důvodu nedostatečného rozvinutého lékařství a důsledků první světové války, na tuto nemoc lidé umírali bez varování a nevědomky šířili tuto nemoc dál. Již v té době byly zavedeny roušky, jako preventivní ochrana před touto neznámou nemocí.

Počet úmrtí je k 10/2021 na covid-19 celosvětově přes 5 mil. obyvatel. Je to tedy 12-40x méně než kdysi na Španělskou chřipku. Tato minulost chřipkového onemocnění je důležitá, protože tento druh pandemie je vnímán jako něco, co zde v takovém měřítku nikdy nebylo. Tento druh, jako každý jiný druh se vyvíjí a mutuje. covid-19 měl italskou, anglickou, indickou mutaci. Nyní se vyskytuje zatím nejnebezpečnější typ Delta mutace.

Koronavirové onemocnění (covid-19) je způsobeno koronavirem SARS-CoV-2. Je to vysoce infekční onemocnění. První případ byl identifikován v čínském Wu-chanu v prosinci 2019. Od té doby se virus rozšířil po celém světě, což způsobilo přetrvávající epidemii. Většinu osob, které tento virus postihne, má buď žádné, a nebo mírně závažné příznaky, v menší míře středně vážné až vysoce závažné. Mnohé osoby se zotaví bez zvláštní léčby. Menší skupina obětí tohoto viru potřebuje lékařskou pomoc a jsou pak hospitalizovány v nemocnicích. Virus se šíří kapénkovou nákazou z infikovaných osob při kašli, kýchání, mluvení, zpívání, dýchání. Nakazit se můžeme vdechováním viru nebo dotýkáním se infikovaných předmětů, kterých se tato osoba dotkla a následným zanesením do očí, nosu či úst.

Virus se šíří snadněji v uzavřených prostorech a v davu lidí, kde je přenos urychlen větším počtem případných nakažených. Z tohoto důvodu byly použity nařízení

a restrikce omezující kontakt a pohyb obyvatel na veřejnosti do omezujícího rodinného sektoru a to na dobu, než vlna koronaviru pomine, či než příslušné úřady tyto nařízení zmírní. Byly nařízeny roušky a respirátory nejméně třídy FFP2. Příznaky na nemoc covid-19 jsou různé. Počínaje bezpříznakovým onemocněním po lehký až středně závažný průběh, až po kritický stav onemocnění spojením s upoutáním v nemocnicích na umělé plicní ventilaci na oddělení ARO a JIP. Příznaky tohoto onemocnění jsou kašel, únava, horečka, dýchací potíže, ztráta čichu a chuti. Příznaky začínají 1. - 5. den od nakažení se koronavirem. U přibližně 20% lidí se neobjeví žádné příznaky. U některých osob se vyvine tzv. Syndrom akutní dechové tísně. Tento syndrom může být způsoben cytokinovými bouřemi (nekontrolovatelné uvolňování bílých krvinek) více-orgánovým selháním, septickým šokem a krevními sraženinami.

U těchto případů je pozorováno poškození orgánů. Jako jsou plíce nebo srdce. Společnost se obává z následků onemocnění, ale i pro zdravější a lepší průběh u většiny infikovaných osob a to z důvodu možných budoucích zdravotních komplikací spojených s proděláním onemocnění covid-19. Mezi tyto nastávající problémy patří únava, ztráta paměti, slabé horečky, svalové slabosti, dušnost a kognitivní problémy jako postcovidový syndrom. Tento virus, který je způsoben covid-19 se šíří hlavně vzduchem tzv. vzdušným přenosem. Přenáší se, když je infikovaná osoba v blízkosti okolo 1,5m od zdravého jedince a dále časově v osobní expozici déle než 10-15 minut. Malé aerosoly obsahující virus vniknou do zdravé oběti. Tím je přenos ukončen. Přenos této nemoci je možné i s kontaktem kontaminovaného povrchu, se kterým přijdeme do styku, nebo kapénkovým přenosem z nakažené osoby koronavirem. V dopravě či v obchodech se proto dezinfikují celé prostory ozónem a stírají se dezinfekcí ty místa, kde je nejpravděpodobnější možnost a četnost kontaktu s tímto povrchem u více osob. Cesta nakažení je zřídka prokazatelná. Nejčastěji je to ale s blízkým kontaktem u nakažené osoby koronavirem. Je to nebezpečné, protože inkubační doba viru začíná i 2-3 dny před tím, než nakažená osoba zjistí, že má první příznaky. Infekčnost je odhadována na 10 dnů při středně vážných případech a i 2 týdny při závažných případech. Pro zjištění přítomnosti SARS-CoV-2 byli vyvinuty testovací metody jako je Antigenní test či PCR test (reverzní polymerázová řetězová reakce v reálném čase) výtěrem z nosohltanu.

Opatření týkající se nakažených osob je jejich izolace. Tyto osoby jsou po dobu rizikového období přenosu dány do karantény. Rizikovost přenosu byla celosvětově projednána s tím, že ze začátku se jako první opatření nařídili, nebo doporučili roušky a respirátory. Nošením těchto ochranných pomůcek dýchacích cest mělo a má zabránit či zpomalit šíření epidemie celoplošně. Dále se doporučovalo omezit kontakt i s blízkými osobami, používání rukavic a jiných ochranných pomůcek zamezující a minimalizující přenos nemoci covid-19. Vyvinutím několika vakcín proti covid-19 bylo předzvěstí celosvětové očkovací kampaně, i když samotné očkování, které závisí na počtu vakcín a funkčnosti vakcín nebylo natolik prozkoumáno. V neposlední řadě byla i velmi komplikovaná logistika dodávek vakcín v krátkém časovém horizontu do mnoha míst na celém světě.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem je zkoumat dopady epidemických opatření u vybrané skupiny obyvatel ve městě Strakonice. Vedlejším cílem je zpracovat charakteristiku epidemií a epidemických opatření v České republice v období let 2020 – 2021.

V teoretické části se autor zabývá řešením epidemií a epidemických opatření, která byla stanovena v letech 2020-2021. Poslední kapitola je věnována řešení této problematiky a návrhy na zlepšení. Bude řešena problematika aplikovaných nařízení, omezující opatření pohybu proti šíření mutací a zvládnání epidemických vln. Které nastaly v roce 2020-2021.

Pro splnění těchto cílů bude využito analýzy z čerpané literatury, legislativ a vydaných článků ohledně epidemie covid-19 a také anonymní dotazník který zodpovědělo 108 dotázaných respondentů. Tento dotazník zajistil sběr dat a informací ohledně přehledu o informovanosti, spokojenosti s aplikovanými nařízeními a praktický přehled dopadu provedených opatření na veřejnosti.

Analýzou se v tomto případě rozumí sběr dat potřebných k prozkoumání funkčnosti a dopadu provedených opatření a omezení na chod společnosti a vnímání těchto nařízení společností. V Bakalářské práci bude provedena syntéza informací, která je definována jako obecní označení pro proces, který spojuje dvě či více částí do jednoho funkčního celku. V případě této práce je provedena syntéza zjištěných informací z dostupných zdrojů, literatury, a na konec i samotného dotazníkového šetření.

V praktické části bude pomocí dotazníkového šetření zjišťován sběr dat a informací ohledně přehledu o informovanosti, spokojenosti s aplikovanými nařízeními a praktický přehled dopadu provedených opatření na veřejnosti a to u vybrané skupiny obyvatel ve městě Strakonice. K dosažení těchto cílů výše uvedených bude použito sbírání dat pomocí dotazníkového šetření o 15- ti otázkách souvisejících s danou problematikou vybraného tématu a propojením s teoretickou částí. Průzkum bude proveden mezi vybranou částí veřejností ve městě Strakonice pomocí anonymního tázání veřejnosti. Veřejnost je zvolena z důvodu jejího možného propojení i s velko-firemními nároky na společnost a přidělených opatření přímo uprostřed dané firmy. Řešit se bude i rozdílnost těchto provedených opatření, rychlost reakce na vzniklá nová opatření, i dobu trvání opatření. Vnímání společnosti je bezpochyby důležitým aspektem celé analýzy.

2 Vymezení základních pojmů

Je důležité vymezit si základní pojmy, které jsou použity v bakalářské práci.

Epidemie

Toto pojmenování znamená prudký růst nakažených v určité populaci či místě. V České republice se vyhláší celkem pravidelně chřipková epidemie, která musí mít více jak 1800 nakažených/100 000 obyvatel. Tímto problémem se zabývá věda jménem epidemiologie. Epidemie, které jsou extrémně velké a jejich rozsah je daleko větší než u běžných epidemií se nazývají pandemie. Takovou pandemií je i pandemie viru SARS-CoV-2(covid-19) která dosáhla celosvětového formátu.¹

Pandemie

Je to epidemie velkého rozsahu, která musí zasáhnout široké území obdobně jako covid-19 který postihl většinu kontinentů. Jedná se tedy o virus, který má vysokou incidenci.

Incidence

Incidence zpravidla počítá počet nemocných za konkrétní časový úsek. Je přitom stanovena diagnóza a prognóza. Incidence se ale hlavně používá při studiích náhlých onemocnění, jako jsou již zmiňované epidemie a pandemie.²

Virová a bakteriální onemocnění

Viry způsobují celou řadu onemocnění – např. chřipka, nachlazení s projevy zánětu horních cest dýchacích, plané neštovice a pásový opar, zarděnky, spalničky, příušnice, mononukleóza, průjmová onemocnění, AIDS, vzteklna aj. Běžné, nekomplikované virové infekce se léčí symptomaticky, potlačují se příznaky onemocnění, nikoliv jejich příčina. Nelze je léčit antibiotiky.

¹ Pandemie infekčních onemocnění (mojemedicina.cz)
dostupné online z: <https://www.mojemedicina.cz/pruvodce-pacienta/diagnozy/pandemie-infekcnich-onemocneni.html>

² incidence, morbidita, prevalence, mortalita, letalita » Linkos.cz dostupné online z :
<https://www.linkos.cz/slovnicek/incidence/>

Bakteriální infekce

Nejčastějšími původci bakteriálních infekcí jsou streptokoky a stafylokoky. Streptokok způsobuje např. angínu, spálu, zánět hltanu, zápal plic, zánět středního ucha, záněty močových cest. Stafylokok je původcem již vážnějších infekcí např. komplikované infekce dýchacích cest, kožní infekce, záněty kloubů aj. Mezi bakteriální infekce dále patří např. i tuberkulóza, tetanus, černý kašel, cholera, záškrť, tyfus, kapavka a syfilis. K léčbě bakteriálních infekcí slouží antibiotika.³ Rozdíl mezi virovým a bakteriálním onemocněním je tedy takový, že na rozdíl od virového onemocnění, který nelze léčit antibiotiky, bakteriální onemocnění tímto způsobem léčby léčit lze.⁴

Virus

Je nezbytné upozornit na nebezpečný druh onemocnění virového typu.

„Virus je drobný vnitrobuněčný cizopasník nacházející se na pomezí mezi živým a neživým. Patří mezi tzv. nebuněčné organismy a svou stavbou se od buněk dramaticky liší. „Tělo“ virů je tvořeno tzv. virovou částicí, která je složena především z bílkovin a nukleových kyselin. Pro viry je charakteristické, že nerostou, nedělí se a ani nejsou schopné vyrábět (bez cizí pomoci) energii či vytvářet vlastní bílkoviny. Obvykle jsou také mnohem menší než třeba bakteriální buňky (nemluvě o lidských buňkách), ale existují výjimky: největším známým virem je Pithovirus veliký 1,5 mikrometru.“⁵

Je známo přes 6500 druhů virů, ty co ještě nejsou objeveny, nám zůstávají skryty. Tyto viry, jak je již psáno výše, jsou malé, menší než naše buňky. Virové onemocnění nelze léčit antibiotiky. Jediný důvod, proč jsou podávány, je ten, že je předcházeno „superinfekcí“. To je infekce, která je způsobena bakteriemi, které čekají, až je imunitní systém oslaben a pak napadnou organizmus, který se nemá jak bránit, protože se předtím bránil proti virovému onemocnění.

SARS-CoV-2

Je to koronavirové onemocnění, neboli (covid-19) podle roku nalezení. Je to nakažlivé onemocnění způsobené virem SARS-CoV-2. Projevují se mírné až středně závažné příznaky onemocnění. Nakažení se většinou zotaví bez větších problémů. U

⁴ Viry nebo bakterie? Kdy a jak používat CRP test | Dr. Max lékárna (drmax.cz) dostupné online z: <https://www.drmax.cz/clanky/viry-nebo-bakterie-kdy-a-jak-pouzivat-crp-test>

⁵Virus - Vir - VMD drogerie a parfumerie (vmd-drogerie.cz)

Dostupné z : <https://www.vmd-drogerie.cz/virus-vir/>

nemocných, starších osob, a chronicky nemocných, či osob se sníženou imunitou se mohou projevit až závažné symptomy a tudíž vyžadují lékařskou pomoc

Tento výraz vznikl je spojením corona virus disease. Jde tedy o tzv. zkratkové slovo. Pojmenování virů v češtině nepatří k vlastním jménům, a proto i u zkratkového slova covid je namísto malé písmeno.⁶

Izolace

U takto závažného onemocnění jako je covid-19 je nutná izolace po dobu možné infekčnosti. Izolován je nakažený člověk, a to proto, aby se zabránilo dalšímu šíření nemoci. V izolaci se tráví čas, pokud je daný člověk pomocí RT-PCR testu potvrzen jako covid-19 pozitivní nebo pokud je daný člověk potvrzen jako covid-19 pozitivní pomocí antigenního testu a vykazuje příznaky onemocnění, zároveň ale není nutno trpět vážnými příznaky tohoto onemocnění, které by vyžadovaly hospitalizaci. Příznaky onemocnění se musí sledovat. V zájmu našeho zdraví bychom být v kontaktu se svým praktickým lékařem a dbát jeho pokynů.⁷

Trvání izolace

Obecně platí, že v izolaci strávíme min. 7 dní od pozitivního testu. Po konzultaci vás váš praktický lékař může propustit z izolace, pokud jste byli izolováni min. 7 dní, a zároveň poslední 2 dny nemáte příznaky onemocnění covid-19. Izolaci nelze předčasně ukončit absolvováním PCR testu, její minimální délka je 7 dnů.⁸

Výjimka z izolace

Izolace se nenařídí osobám nevykazujícím příznaky, které prodělaly laboratorně potvrzené onemocnění covid-19, uplynula u nich doba nařízené izolace a od odběru pozitivního RT-PCR testu, na jehož základě byla izolace nařízena, neuplynulo více než 30 dnů.⁹

⁶Jazykova-poradna_COVID.pdf (avcr.cz)

Dostupné z : https://www.avcr.cz/export/sites/avcr.cz/.content/galerie-souboru/pro-verejnost/Jazykova-poradna_COVID.pdf

⁷ Izolace · Covid Portál (gov.cz) dostupné z : <https://covid.gov.cz/situace/onemocneni-obecne-opatrenich/izolace>

⁸ Izolace · Covid Portál (gov.cz) dostupné z : <https://covid.gov.cz/situace/onemocneni-obecne-opatrenich/izolace-dtto->

⁹ Izolace · Covid Portál (gov.cz) dostupné z : <https://covid.gov.cz/situace/onemocneni-obecne-opatrenich/izolace-dtto->

Důležitá pravidla

- Chránit své blízké a dodržovat následující pravidla, neboť jste nakažliví.
- Omezit jakékoli návštěvy.
- Doma by měli zůstat pouze členové domácnosti, kteří pečují o osobu s podezřením nebo onemocněním covid-19.
- Separovat se od ostatních lidí v domácnosti.
- Pokud chceme chránit ostatní, používat obličejové roušky, pokud nastane situace, kdy sdílíme jednu místnost s nakaženým.
- Izolovat se v dobře větrané místnosti s možností otevření okna.
- Pokud není jednou z možností samostatná toaleta, měl by izolovaný člověk po každém použití toaletu důkladně vydezinfikovat.
- Používat vlastní ručníky, kuchyňské náčiní, sklenice na pití, ložní prádlo nebo jiné domácí potřeby běžně sdílené v domácnosti.¹⁰

Nouzový stav

Nouzový stav je jeden z mimořádných stavů podle ústavního zákona o bezpečnosti České republiky. Vyhláší ho vláda ČR. Jedním z případů, kdy může vláda nouzový stav vyhlásit, je i situace, že existuje nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožuje životy nebo zdraví. A to je současný případ.

Nouzový stav může vláda vyhlásit nejdéle na dobu 30 dnů. Tento stav však může být prodloužen po předchozím souhlasu Poslanecké sněmovny. Nouzový stav končí uplynutím doby, na kterou byl vyhlášen, nebo rozhodnutím o jeho zrušení. Zrušit nouzový stav může vláda nebo Poslanecká sněmovna.¹¹

Krizové opatření

Jde o opatření určené k řešení krizové situace a odstranění nebo zmírnění následků způsobených krizovou situací. Realizací krizového opatření lze omezit některá práva a svobody a uložit konkrétní povinnosti. Krizová opatření mohou být vydávána

¹⁰ Izolace · Covid Portál (gov.cz) dostupné online z: <https://covid.gov.cz/situace/onemocneni-obecne-opatrenich/izolace-dtto->

¹¹ Nouzový stav · Covid Portál (gov.cz) dostupné online z : <https://covid.gov.cz/situace/onemocneni-obecne-opatrenich/nouzovy-stav>

vládou při vyhlášeném nouzového stavu na základě zákona o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon).¹²

Poslední nouzový stav platil 26.11. - 25.12.2021 (Nouzový stav, který souvisel s epidemiologickou situací). I během nouzového stavu se jednotlivá opatření mohou měnit, např. když vláda rozhodne o změně maximálního počtu účastníků veřejné akce., vláda ale již mohla vydat opatření, jejichž účinnost zatím nenastala. Pokud se cítíme s tímto legislativním procesem zmateni, nebo hledáme konkrétní informace. U každého opatření je zvlášť uvedena jeho platnost a zobrazit si tam můžeme i opatření, jejichž účinnost nastane v budoucnosti.¹³

Pandemický plán České republiky

Je to dokument, který stanoví postupy a základní systém reakce České republiky na chřipkovou pandemii způsobenou novým typem chřipkového viru. Hlavním cílem plánu v případě vzniku pandemie chřipky je zmírnit její očekávané zdravotní, sociální a ekonomické následky.¹⁴

Mezi hlavní cíle Pandemického plánu ČR patří:

- posílení národního systému rychlého varování pro včasné zachycení možného onemocnění způsobeného pandemickým kmenem,
- rychlá identifikace nové varianty chřipkového viru u drůbeže, ptáků či jiných zvířat,
- rychlé zachycení vzniku nového subtypu viru chřipky v populaci,
- minimalizování rozšíření nového viru a předejití vzniku pandemie, pokud je to možné,
- průběžné vyhodnocování epidemiologické situace, analýza výskytu, přijímání okamžitých protiepidemických opatření,
- zabezpečení léčby nemocných a léčba komplikací,
- zabezpečení pohřbívání mrtvých,
- zabezpečení informovanosti zdravotnických pracovníků a veřejnosti,
- kontrola dodržování doporučených opatření,
- redukování dopadu pandemie chřipky na společnosti,
- minimalizování ekonomických ztrát.¹⁵

¹² Krizové opatření · Covid Portál (gov.cz) dostupné online z : <https://covid.gov.cz/situace/onemocneni-obecne-o-opatrenich/nouzovy-stav> -dtto-

¹³ Nouzový stav · Covid Portál (gov.cz) dostupné online z : <https://covid.gov.cz/situace/onemocneni-obecne-o-opatrenich/nouzovy-stav>

¹⁴ Pandemický plán ČR (vlada.cz) dostupné z https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Pandemicky_plan_CR.pdf

¹⁵ Pandemický plán ČR (vlada.cz) dostupné z https://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Pandemicky_plan_CR.pdf -dtto-

Krizový zákon

Tento zákon v celém znění zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů stanovuje působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků a práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace, které nesouvisejí se zajišťováním obrany České republiky před vnějším napadením, a při jejich řešení a při ochraně kritické infrastruktury a odpovědnost za porušení těchto povinností. Krizový zákon také zpracovává příslušné předpisy Evropské unie a upravuje určování a ochranu evropské kritické infrastruktury.¹⁶

Zákon vymezuje základní instrumenty, kterými má být dosaženo účelu této právní regulace. Hlavními právními nástroji, je stanovení povinností ministerstvům a jiným správním úřadům, právnickým a fyzickým osobám na tomto úseku státní správy, ale i vymezení postavení, působnosti a pravomocí orgánů státní správy a samosprávy při přípravě na krizové situace a při jejich řešení.

Krizovým zákonem lze omezit práva a svobody občanů zaručené Listinou základních práv a svobod na nezbytně nutnou dobu a v nezbytném rozsahu. Listina základních práv a svobod umožňuje ve zvláštních případech například omezení vlastnického práva, avšak za náhradu. V zákonu je řešeno v tomto smyslu poskytnutí peněžní náhrady v míře omezení vlastnického práva podle zvláštních předpisů, obdobně lze požadovat náhradu škody vzniklé v příčinné souvislosti s krizovými opatřeními podle právních předpisů a náhradu za újmu na zdraví obdobně podle předpisů o odškodňování pracovních úrazů.¹⁷

¹⁶ Zákon č. 240 ze dne 9. srpna 2000 o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů. In: Sběrka zákonů České republiky.

¹⁷ Zákon č. 240 ze dne 9. srpna 2000 o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů. In: Sběrka zákonů České republiky.

Související právní předpisy

Ze zákona je vycházeno z článku 3 ústavního zákona č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, podle něhož bezpečnost České republiky zajišťují ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory a havarijní služby. Státní orgány, orgány územních samosprávných celků a právnické a fyzické osoby jsou povinny se podílet na zajišťování bezpečnosti České republiky.

Prováděcími předpisy krizového zákona jsou vyhláška č. 281/2001 Sb., kterou se provádí krizový zákon, vyhláška Českého báňského úřadu č. 75/2001 Sb. a dále cca 75 nařízení nebo usnesení vlády, z toho 70 je z roku 2020. Poslední změny a novelizace krizového zákona z roku 2021 mají souvislost s pandemií covidu-19 na území České republiky.¹⁸

¹⁸ Zákon č. 240 ze dne 9. srpna 2000 o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů České republiky.

3 Historie epidemií a pandemií

SARS-CoV-2 není prvním virem, který naplnil pandemický scénář. Lidstvo se setkalo s nemocemi, které dokázaly napadnout a zabít až desítky milionů lidí. Měly tudíž ničivější dopad, než jakýkoli ozbrojený konflikt, ať šlo o mor, neštovice, či španělskou chřipku. Důraz je kladen především na koronaviry (CoV) a ty jsou velkou rodinou virů, které způsobují onemocnění od běžného nachlazení, až po závažnější onemocnění. Nový koronavirus (nCoV) byl identifikován 7. ledna 2020 a byl dočasně pojmenován "2019-nCoV". Následně byl pojmenován "virus covid-19".¹⁹

Mezi klíčové principy PP (pandemického plánu) ČR patří v souladu s doporučením WHO, EK / Evropského centra pro prevenci a kontrolu nemocí (ECDC) postavení, které zdůrazňuje nejen vnitřní roli zdravotnictví, ale také významné role všech sektorů které se týkají společnosti. Podle WHO definicí pandemie chřipky charakterizována šířením pandemického viru v komunitách v alespoň 2 zemích jednoho WHO regionu a alespoň v jedné zemi z dalšího WHO regionu.

3.1 Morové onemocnění

Už od antických dob provází epidemie a pandemie lidstvo, které se k nám neustále vrací. Bakterie, které se lidstvo neustále obává, se nazývá *Yersinia pestis*, Tato bakterie u lidí způsobuje morové onemocnění. Ať už šlo o mor plicní, kdy nakažený kašle krev, nebo dýmějový s hnisavými boláky nebo septický, při němž maso černá a odpadá z kostí. Výsledek byl většinou stejný, a to byla smrt do několika dnů.²⁰

Antoninovský mor

Jako první stojí za povšimnutí takzvaný antoninovský mor (165 až 185 n. l.), pojmenovaný podle známého „filozofa na trůně“, římského císaře Marka Aurelia (celým jménem Marcus Aurelius Antoninus Augustus). Mor trval 20 let, zanechal za sebou pět milionů mrtvých a čtvrtinu lidí nakažených. Vědci se domnívají, že mohlo jít o neštovice

¹⁹ Historie největších pandemií. Mor a neštovice se vracely po staletích - Novinky.cz- dostupné online z : <https://www.novinky.cz/historie/clanek/historie-nejvetsich-pandemii-mor-a-nesovice-se-vcrcely-po-staletich-40319922>

²⁰ Dotyk - Jaký byl průběh onemocnění morem? Z lidí se stávaly živoucí mrtvolky. Dostupné online z: <https://www.dotyk.cz/magazin/mor-prubeh-nemoci-epidemie-30000121.html>

nebo spalničky, které údajně do Říma zavlekli vojáci vracující se z Orientu. Nákaza přicházela ve vlnách a postupně se rozšířila do všech římských provincií.²¹

Pravý mor

Tato pandemie morového onemocnění propukla v roce 541 n.l. v Etiopii, z které se dostala až do Egypta. Podle vládnoucího císaře dostala název Justiniánský mor. Toto morové onemocnění nakonec promořilo celé středomoří. Mor se několikrát vrátil a v letech 541 až 750 padlo za obětí dle zkoumání historiků 30 dokonce až 50 milionů lidí. Toto morové onemocnění se opět objevilo v letech 1347-1357. Mor si celosvětově vyžádal až 125 milionů obětí. První celoevropská epidemie pravého moru si v Evropě vyžádala 25 milionů mrtvých, obyvatelstvo zdecimovala zhruba o třetinu. Lidé jej nazvali černá smrt, protože u postižených docházelo k podkožním výronům krve, kvůli kterým kůže doslova zčernala.²²

Pravé neštovice

Pravé neštovice začaly lidstvo sužovat již před 12 tisíci lety. Na vědomí se ale dostaly až v letech 735-737 kdy v Japonsku zahubily zhruba třetinu tehdejší tamní populace, což na tehdejší dobu bylo přibližně jeden milion mrtvých.

V Evropě a Asii propukly masivně neštovice a sužovali obyvatelstvo až do 16. století. Tato pandemie dle zkoumání historiků vedla nejspíš k urychlení pádu Inků a Aztéků po zavlečení příplouvajícími Evropany. Roku 1667 se tímto onemocněním nakazilo přibližně 15 milionů lidí a zhruba 2 miliony lidí na toto onemocnění zemřelo. Po tomto novodobém masivním umírání na neštovice zavedla Světová zdravotnická organizace (WHO) očkování a až roku 1980 tuto nemoc prohlásila za vymýcenou.²³

²¹ Historie největších pandemií. Mor a neštovice se vracely po staletích - Novinky.cz dostupné online z : <https://www.novinky.cz/historie/clanek/historie-nejvetsich-pandemii-mor-a-nesovice-se-vracely-po-staletich-40319922>

²² Historie největších pandemií. Mor a neštovice se vracely po staletích - Novinky.cz dostupné online z : <https://www.novinky.cz/historie/clanek/historie-nejvetsich-pandemii-mor-a-nesovice-se-vracely-po-staletich-40319922>

²³ Historie největších pandemií. Mor a neštovice se vracely po staletích - Novinky.cz dostupné online z : <https://www.novinky.cz/historie/clanek/historie-nejvetsich-pandemii-mor-a-nesovice-se-vracely-po-staletich-40319922> -dtto-

Cholera

Cholera je nebezpečné průjmové onemocnění způsobené kontaminovanou vodou výkaly. Toto onemocnění si vyžádalo přes milion mrtvých. V historii proběhlo šest hlavních vln pandemií. V letech 1816 až 1826 zuřila cholera v Asii, v letech 1829 až 1851 v Evropě a v Severní Americe, další vlny zažila Evropa v letech 1863 až 1875 a 1881 až 1896. Mezi roky 1899 až 1923 řádila cholera v Rusku a Osmanské říši.²⁴

Ruská chřipka

V letech 1889 a 1890 proběhla tzv. ruská chřipka. Nakazil se jí průměrně každý třetí v oblasti. Tomuto onemocnění podlehl zhruba jeden milion obyvatel.²⁵

Ebola

Tato nemoc byla poprvé objevena v roce 1976 a dostala jméno podle řeky Ebola v Demokratické republice Kongo. Jde o jednu z nejnebezpečnějších nemocí vůbec. Smrtnost u tří kmenů Eboly, které napadají člověka, se pohybuje mezi 70 až 100 procenty. V letech 2013 až 2016 propukla vůbec největší epidemie Eboly vůbec. Vyžádala si na 28 tisíc lidských životů.

3.2 Španělská chřipka

Na začátku dvacátého století ihned po první světové válce zasáhl celý svět epidemie španělské chřipky. Tato závažná nemoc postihla miliony lidí a to celkem nedávno. Je tedy nutné zmínit a připomenout, co tato nemoc pro svět znamenala.

„Španělská chřipka je označení celosvětové chřipkové pandemie, která probíhala přibližně 2 roky, a to v letech 1918–1920. Způsobil ji virus chřipky A subtyp H1N1.²⁶ Úmrtnost pandemie je odhadována na 1 až 5 % celkové populace,²⁷ počet

²⁴ Cholera - popis, příznaky, léčba, očkování, zdroj nákazy (ockovacentrum.cz) dostupné online z : <https://www.ockovacentrum.cz/cz/cholera#>

²⁵ Historie největších pandemií. Mor a neštovice se vracely po staletích - Novinky.cz dostupné online z : <https://www.novinky.cz/historie/clanek/historie-nejvetsich-pandemii-mor-a-nestovice-se-vracely-po-staletich-40319922>

²⁶ SALFELLNER, Harald. *Pandemie španělské chřipky 1918/19 se zvláštním zřetelem na české země a středoevropské poměry*. Praha, 2017. 197 s. Disertační práce. Univerzita Karlova. Ústav dějin lékařství a cizích jazyků 1. LF UK. Vedoucí práce doc. PhDr. Ludmila Hlaváčková, CSc.. s. 16. Dostupné online. (česky)

²⁷ TAUBENBERGER, Jeffery K.; MORENS, David M. 1918 Influenza: the Mother of All Pandemics. S. 15–22. *Emerging Infectious Diseases* [online]. 2006-01. Roč. 12, čís. 1, s. 15–22. Dostupné online. DOI 10.3201/eid1201.050979. PMID 16494711. (anglicky)

obětí se udává mezi 17²⁸a 50, možná až 100 miliony,²⁹ odpovídající 3 % až 10 % (možná až 20 %) z nakažených lidí (tzv. smrtnost). Celkově šlo o jednu z nejsmrtonosnějších epidemií v dějinách lidstva.

Španělskou chřipkou nebylo nejvíce zasažené Španělsko, ani nebylo státem původu této nemoci. Epidemie se stala známá jako španělská chřipka, jelikož ostatní státy nacházející se ve válečném stavu zmínky o nemoci cenzurovaly, zatímco neutrální Španělsko k tomu nemělo důvod a o chorobě rozsáhle informovalo. Vypadalo to pak, že Španělsko je mnohem více zasaženo. Virus zřejmě začal napadat lidi už koncem roku 1917, kdy se v Číně objevily první případy nemoci,³⁰ avšak epidemie jako taková vypukla v březnu 1918 v americkém vojenském výcvikovém táboře Camp Funston v Kansasu a odtud se rychle rozšířila především na fronty a do míst koncentrace vojáků, kteří ji přenášeli dále. Tato první vlna byla relativně málo smrtící. Nejničivější byla druhá vlna, která proběhla na podzim a začátkem zimy 1918 a zasáhla větší část světa. Třetí vlna začala v lednu 1919 v Austrálii a na jaře se rozšířila do dalších zemí především v Americe a Evropě. Poslední lokálně více omezená čtvrtá vlna dozněla v dubnu 1920. Virus následně zmutoval a stal se podstatně méně smrtícím."³¹

Historie této nemoci není jen nemocí novodobou, nýbrž chřipka zde byla už pradávno, dalo by se říct, že chřipkové onemocnění provází lidstvo od samých začátků jeho existence. Odjakživa byla chřipka až do dnešní doby, kdy na ní už známe léky a umíme se proti ní úspěšně bránit, onemocněním závažným na kterou se v o dost větší míře než dnes umíralo.

Je nezbytné podotknout hlavně španělskou Chřipku, která má za svědomí ve 2 letech až miliony obětí na celém světě a je považována za jednu z největších chřipkovou epidemií na světě.

Důvod proč je zmiňováno chřipkové onemocnění je ten, že covid-19 jakožto koronavirus je spojován s příznaky podobné chřipce či nachlazení. Bohužel je to

²⁸ SPREEUWENBERG, Peter; KRONEMAN, Madelon; PAGET, John. Reassessing the Global Mortality Burden of the 1918 Influenza Pandemic. S. 2561–2567. *American Journal of Epidemiology* [online]. 2018-12-01. Roč. 187, čís. 12, s. 2561–2567. Dostupné online. DOI 10.1093/aje/kwy191. (anglicky)

²⁹ JOHNSON, Niall P. A. S.; MUELLER, Juergen. Updating the Accounts: Global Mortality of the 1918-1920 "Spanish" Influenza Pandemic. *Bulletin of the History of Medicine*. 2002-03-01, roč. 76, čís. 1, s. 105–115. Dostupné online [cit. 2020-05-14]. ISSN 1086-3176. DOI 10.1353/bhm.2002.0022. (anglicky)

³⁰ VERGANO, Dan. 1918 Flu Pandemic That Killed 50 Million Originated in China, Historians Say. *National Geographic* [online]. National Geographic Society, 2014-01-24 [cit. 2020-01-09]. Dostupné online.

³¹ SALFELLNER, Harald. *Pandemie španělské chřipky 1918/19 se zvláštním zřetelem na české země a středoevropské poměry*. Praha, 2017. 197 s. Disertační práce. Univerzita Karlova. Ústav dějin lékařství a cizích jazyků 1. LF UK. Vedoucí práce doc. PhDr. Ludmila Hlaváčková, CSc.. s. 16. Dostupné online. (česky)

onemocnění, které přímo napadá organismus ale hlavně orgány jako jsou plíce, srdce, dýchací cesty a způsobuje zde vážné zdravotní komplikace.

3.2.1 Vznik a vývoj

Je nezbytné podotknout také příčiny vysoké úmrtnosti a neobvyklého věkového profilu obětí. Tam se řadí efekt „cytokinové bouře“ – virus zhoršil příznaky, zvýšil úmrtnost a způsobil přehnanou reakci imunitního systému. Tudíž více umírali lidé se silnějším imunitním systémem, především dospělí mezi 20 a 40 lety. Příčinou také mohlo být to, že virus nejprve oslabil organismus a poté zabíjela až bakteriální infekce s jiným věkovým profilem.^{32,33}

Výzkumy^{34,35} vedly také k závěru, že španělská chřipka vznikla přenosem z ptáků, stejně jako H5N1 – podtyp viru ptačí chřipky, jehož rozšíření ve světových ptačích populacích je známo od 30. let 20. století. Profesor John Oxford se snažil svým výzkumem, při němž exhumoval těla obětí, aby získal genom původního viru, dokázat, že epicentrem chřipky byla západní fronta 1. světové války, zejména britský vojenský lazaret ve francouzském městě Étaples, kde se mohl virus z drůbeže přes prasata dostat k vojákům (mutaci viru navíc mohly způsobit mutagenní bojové plyny, ze kterých to byl nejvíce yperit, který také poškozuje místa vniku viru do těla)³⁶. Někteří američtí historici, např. Alfred W. Crosby, vidí americký stát Kansas jako místo vzniku viru. Původ je hledán také v Asii. Roku 1917 byla chřipka zaznamenána v Číně a s vojáky se přes USA dostala do Evropy. Válečná cenzura však počátek pandemie zastřela, ale v neutrálním Španělsku bylo povědomí rozšířeno, což dalo onemocnění i název.³⁷

³² BRUNDAGE, John F.; SHANKS, G. Dennis. Deaths from Bacterial Pneumonia during 1918–19 Influenza Pandemic. S. 1193–1199. *Emerging Infectious Diseases* [online]. 2008-08 [cit. 2020-02-03]. Roč. 14, čís. 8, s. 1193–1199. Dostupné v archivu pořízeném dne 2010-07-27. DOI 10.3201/eid1408.071313. (anglicky)

³³ HOUSER, Pavel. Koronavirus, španělská chřipka a mor: Hrozí viry víc než bakterie?. *sciencemag.cz* [online]. 2020-02-03 [cit. 2021-12-26]. Dostupné online.

³⁴ Zatímco virové epidemie z let 1957 (H2N2) a 1968 (H3N2) jasně vznikly kombinací mezi lidskými a ptačími kmeny chřipky, virus španělské chřipky z roku 1918 vypadá jako vzniklý zcela z ptačího zdroje. [1] Archivováno 10. 5. 2016 na Wayback Machine (anglicky)

³⁵ TAUBENBERGER, Jeffery K.; REID, Ann H.; LOURENS, Raina M. Characterization of the 1918 influenza virus polymerase genes. *Nature*. 2005-10, roč. 437, čís. 7060, s. 889–893. Dostupné online [cit. 2020-05-14]. ISSN 1476-4687. DOI 10.1038/nature04230. (anglicky)

³⁶ OXFORD, J.S.; LAMBKIN, R.; SEFTON, A.; DANIELS, R.; ELLIOT, A.; BROWN, R.; GILL, D. A hypothesis: the conjunction of soldiers, gas, pigs, ducks, geese and horses in Northern France during the Great War provided the conditions for the emergence of the “Spanish” influenza pandemic of 1918–1919. S. 940–945. *Vaccine* [online]. 2005-01. Roč. 23, čís. 7, s. 940–945. Dostupné online. DOI 10.1016/j.vaccine.2004.06.035. (anglicky)

³⁷ HOUSER, Pavel. Koronavirus, španělská chřipka a mor: Hrozí viry víc než bakterie?. *sciencemag.cz* [online]. 2020-02-03 [cit. 2021-12-26]. Dostupné online. –dtto-

3.2.2 Oběti

Oběti pandemické chřipky nazývané Španělská chřipka neměli nejmenší tušení, jakou nemocí se nakazili. Na začátku 20tého století se moderní lékařství teprve zvedalo. Tyto oběti nemohli být proto ani dostatečně a kvalitně léčeny.

Historik lékařství Harald Salfellner po vyhodnocení demografických statistik a reprezentativních sond z úmrtních matrik předpokládá, že v českých zemích excesová mortalita v důsledku španělské chřipky v letech 1918–1920 dosáhla 44 000 až 82 648 civilistů. K tomuto číslu je třeba přidat asi 2000 až 5000 vojenských osob.

V úmrtních matrikách nalezneme oběti chřipkové epidemie již v srpnu 1918. Noviny si však všimaly umírání o něco později. Takto například Prager Tagblatt uvádí 12. 9. 1918 jako první (pražskou) oběť koncipienta pražského policejního ředitelství JUDr. Egona M. Proroka ze Smíchova, jenž umírá na zápal plic v důsledku chřipky ve věku 25 let.³⁸

Mezi dalšími oběťmi v celém světě byli malíři Egon Schiele, Harold Gilman, Bohumil Kubišta a Jan Autengruber, operní zpěvák Čeněk Klaus, básník Guillaume Apollinaire, dramatik Edmond Rostand, spisovatelka Margit Kaffka, sociolog Max Weber, potápěč a záchránce winchesterské katedrály William Walker, zakladatelé Dodge Motor Company John Francis Dodge a Horace Elgin Dodge atd.³⁹

Je potřeba si uvědomit že to, co se stalo během španělské chřipky, se stalo i dnes. Lidé hromadně podcenili nemoc, která k nám přišla z nenadání. Ať už na to má kdokoliv názor jaký-chce. Můj názor mi nikdo nemůže vzít. Pokud byly nasazeny roušky, respirátory, omezené akce a bylo omezené i stýkání s bližními, nebylo za potřebí moc rozvolňovat. Každé rozvolnění znamenalo nárůst nové a ještě silnější vlny s další mutací, ne jen Česká republika ale toto byl, je a bude celosvětový problém. Španělská chřipka jako nejzávažnější virové onemocnění 20tého století během krátké doby paralyzovala natolik lidí po celém světě a vyžádala si nespočet obětí, uvedených výše.

Svět zasáhla po první světové válce. Kdy byl svět v šoku z proběhlé první světové války, která proběhla v letech 1914-1918 tato světová válka totiž paralyzovala od jejího názvu celý svět.

Španělská chřipka před sto lety dorazila do světa rozervaného, vyčerpaného a demoralizovaného válkou. I ona zabíjela jako válka, kdy nejčastějšími oběťmi byli zdraví

³⁸ SALFELLNER, Harald. *Španělská chřipka. Příběh pandemie z roku 1918*. Praha: Vitalis, 2018. 168 s. ISBN 978-80-7253-332-9. S. 92.

³⁹ SALFELLNER, Harald. *Španělská chřipka. Příběh pandemie z roku 1918*. Praha: Vitalis, 2018. 168 s. ISBN 978-80-7253-332-9. S. 92.

dospělí jedinci mezi dvaceti a čtyřiceti lety věku. Epidemie byla globální událost, ale do paměti lidstva takto nevstoupila, neboť myšlenka společného světa se během dlouhých let války zhroutila. Pandemie covid-19 pravděpodobně ukončí globalizaci, jak jsme ji znali. Můžeme se jen dohadovat, zda povede k tomu, čeho je běžně dosahováno pouze válkami, ale bez ohledu na to, co se stane dál, můžeme si být jistí, že až bude virus poražen, zachvátí svět „pandemie nostalgie“⁴⁰

Co se týče covid-19, kterým se tato bakalářská práce zabývá, tak byla Evropa na jaře 2020 nejpostiženějším kontinentem, co do počtu nakažených i zemřelých obyvatel. Přestože byla v létě situace stabilizována, na jaře 2021 se potýkala s již třetí, doposud největší vlnou, na kterou vlády jednotlivých zemí musely zareagovat zavedením přísných restriktivních opatření. Avšak k 3. červenci 2021 má Evropa zároveň největší podíl proočkované populace. Dopad na hospodářství evropských zemí byl a je nadále velmi citelný, a proto evropské státy sbírají desítky až stovky miliard eur na pomoc těmto zasaženým lidem.

3.3 Nástup SARS

Jednadvacáté století charakterizuje mj. též nástup koronavirů, nejprve šlo o nemoc SARS (těžký akutní respirační syndrom). Toto onemocnění se vyznačuje vysokou smrtností kolem 10 procent. Během několika měsíců se rozšířilo ve více než 30 zemích, nakazilo zhruba 8000 lidí a způsobilo smrt 774 z nich. Nejnovějším onemocněním koronavirového typu se zabývám ve své bakalářské práci⁴¹

Prasečí chřipka

Nazývaná též mexická chřipka se objevila v Mexiku v roce 2009. Nový druh viru H1N1 si dle odhadů odborníků vyžádal až 284 tisíc obětí, Touto nemocí se podle studií nakazilo až 1,4 miliardy lidí.⁴²

⁴⁰ KRASTEVA, I. *Už je zítřka?, aneb, Jak pandemie mění Evropu*. Přeložil Ladislav Nagy. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, Politeia (Karolinum), 2020. 58 s. ISBN 978-80-246-4647-3.

⁴¹ Summary of probable SARS cases with onset of illness from 1 November 2002 to 31 July 2003 [online]. WHO [cit. 2014-02-08]. Dostupné online z : <https://www.who.int/>

⁴² Prasečí chřipka: příznaky, léčba (Mexická chřipka) - Vitalion.cz dostupné online z : <https://nemoci.vitalion.cz/praseci-chripka/>

4 Průběh pandemie covid-19 v ČR

Počátek pandemie viru covid-19 v české republice se datuje na konec února. Respektive první případ v České republice byl identifikován 1. března 2020. Tyto osoby byli ze začátku identifikováni jako příjezdějíci z destinací v severní Itálii. 2 března začala být přijímána opatření k rizikovosti přenosu viru přeshraničním vycestováním osob. Rizikové lety a spoje s okolními státy začínaly být postupně omezovány, kde mezi první radíme destinace v severní Itálii a Jižní Koreu. Po prvních případech se ale virus začal šířit komunitním přenosem. Česká republika si v porovnání s ostatními státy EU vedla vcelku dobře. Virus byl částečně paralyzován a v letním období roku 2020 bylo možné se věnovat záležitostem jako před pandemií. Omezení nebyla nijak závažná, kdyby v tu chvíli vláda nic nepodnikla, nijak by nezasáhla, jak uvádí Kubal a Gibiš (2020, s. 212)

„Mlčení není delší než pár vteřin. Je to ale jedna z těch chvil, kdy se vteřiny zdají jako minuty. Ještě nějaký čas bude ticho trvat. Ukončí ho slovo, které poměrně přesně vyjádří myšlenky přítomných při pohledu na čísla svítící na projekci. Už za chvíli v ministerské zasedačce zazní: „Průser“. Toto slovo shrne, k čemu došli, když si naplnění teoretických hodnot představili v realitě.“⁴³

Graf 1: Onemocnění aktuálně, vydáno k 30.6.2021⁴⁴

Důvod proč připichuji tento graf je ten, že je zde vidět, jak se bývalý premiér Andrej Babiš mýlil. Miliony lidí v tu dobu k vládě a tudíž k premiérovi vzhlíželo a věřili,

⁴³ KUBAL, Michal a Vojtěch GIBIŠ. *Pandemie*. Praha: Kniha Zlin, 2020. IN. ISBN :9788076620476.

⁴⁴ COVID-19 | Onemocnění aktuálně od MZČR (mzcr.cz) Vydáno k 30.6.2021. Dostupné na: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>

že žádné další opatření ani další covidové vlny nebudou. Na tomto grafu je vidět zleva první nárůst na grafu. To je první vlna, které jsme se tak obávali. Většina lidí se obávala, zda covid-19 prodělají či ne. Zde je vidět, že informace jsou nástrojem paniky a panika z lidstva dělá to, čím je. Panika ovládá nás strach. Bývalý premiér Andrej Babiš (ANO) 6/2020 dodal: „*Nechápu, co od nás opozice chce, už to nebude nikdy plošné opatření*“

Národ, který sleduje dění okolo této pandemie a slyší názory a výroky podobného typu může být relativně uklidněn. Avšak uklidněn lží. Od 11.3.2020 započala vznikat i aplikace přísných vládních opatření. Byly zavírány školy. Jediné, co zůstalo otevřené, byli mateřské školky, ale i těch se omezení nakonec dotklo. V ČR byl poté vyhlášen nouzový stav na 30dní. Omezil se volný pohyb osob a provoz obchodů a restaurací, až na vyjímky byly tyto obchody a služby paralizovány. Tyto omezení, zabránili nástupu nemoci, jako tomu bylo v okolních státech a z tohoto důvodu, protože Česká republika se zachovala zodpovědně, tuto první vlnu vlivem včasného zavedení restrikcí přechkali, dá se říct bez větší újmy. Po rozvolnění mohli obchody a restaurace postupně obnovit původní režim jako před pandemií. Zdálo se, že máme aspoň z půlky vyhráno.

„Dny se mění v jednolité proud. Opatření střídá opatření, za jedním omezením přichází vzápětí další, ještě přísnější. Mně už to hrozně splývá. Já nevím, co bylo dvanáctého, třináctého, to byla prostě spleť událostí od rána do večera. Člověk se budí s covidem, usíná s covidem. V noci tady byl do dvou do tří do rána.“⁴⁵

Tyto opatření, která přicházela s každou vlnou, byla tak náhodně rozeseta do éteru prostřednictvím vlivných médií, sociálních sítí a především internetu, že se tato pandemie do nás vžila jako pandemií zoufalství. Není jasné, co nastane zítra, za týden, zda je možnost jít do obchodu s rouškou, nebo je nutné mít nasazený respirátor, zda je nutné předložit certifikát. Zda k normálnímu fungování stačí 1 očkování nebo je nutné mít očkovacích dávek více, aby se mohlo žít bez omezení. Tyto výhody, které se staly výhodami druhé poloviny roku 2021, vystřídala bezmoc očkovaných, kteří postupně ztratili většinu výhod. Jak uvádí server Novinky.cz⁴⁶

Na začátku září ale epidemie začala znova sílit a to v důsledku otevření škol po letních prázdninách. Epidemie se později stala tak silnou, že to vedlo k dalším několika mohutným vlnám. A každá z nich byla čím dál více smrtelnější, nakažlivější. Na začátku ledna 2021 přibývalo v ČR dokonce nejvíce nakažených od začátku pandemie. Na to už ale započala včasná reakce a nalezení vhodného očkování proti této nemoci. V České

⁴⁵ KUBAL, GIBIŠ, M, V. *Pandemie*. Praha: Kniha Zlín, 2020. 464 s. ISBN 978-

80-7662-047-6.

⁴⁶Novinky.CZ- Očkování přijdou o část výhod
<https://www.novinky.cz/domaci/clanek/ockovani-prijdou-o-cast-vyhod-40379745>

dostupné z:

republike se začalo očkovat na konci prosince 2020. Nejtvrdší LOCKDOWN, jak to vláda nazývala započal 1.3.2021. Je to shoda náhoda, že první případ v ČR se potvrdil také 1.3. ale v roce 2020 ?

Více než 6,3 milionu lidí v Česku se nechalo naočkovat proti covidu-19, aby dopomohli k vládou slibované „tečce“ za koronavirem a mohlo se upustit od nejrůznějších opatření a povinností z nich plynoucích. Nastává ovšem doba, kdy ani dokončené očkování negarantuje dříve slibované výhody. Nově budou muset očkování za určitých podmínek podstupovat testy, což dosud nemuseli. Do budoucna pak není vyloučeno další zeštíhlování výhod očkovaným.⁴⁷

Je otázkou, jak s těmito kartami zamíchá nová varianta omikron, která se už vyskytla i v České republice. Eurokomisařka pro zdravotnictví Stella Kyriakidesová vyzvala dopisem vlády členských států EU, aby více testovaly své obyvatele na onemocnění covid-19 a věnovaly patřičnou pozornost sekvenování a záchytu nové varianty. Část zemí se tím podle eurokomisařky nezabývá dostatečně.⁴⁸

„Ministr zdravotnictví v demisi Adam Vojtěch (za ANO) v neděli podpořil doporučení Evropské komise, že by se platnost očkovacích certifikátů zkrátila pouze na devět měsíců. „Přijde mi to jako rozumná časová hranice,“ řekl Vojtěch v České televizi. Lidé, kteří se nechali očkovat v létě, přeočkování čeká na přelomu roku nebo na začátku příštího roku. Nepřeočkování by kromě výše zmíněných ztratit privilegií znamenalo pravděpodobně i rozloučení se s letní zahraniční dovolenou či možností vycestování do řady evropských zemí.“⁴⁹

4.1 Omikron

Důvod, proč této mutaci je věnována samostatná kapitola, je ten, že tato mutace se částečně liší od mutací, které tu byli přední. Omikron je druh mutace viru Covid-19 který je několikanásobně nakažlivější, ale zato s mírnějšími příznaky. Možná je to dané i vysokou proočkovaností. Nicméně ke dnešnímu datu je stále poslední a nejnovější mutací tohoto viru.

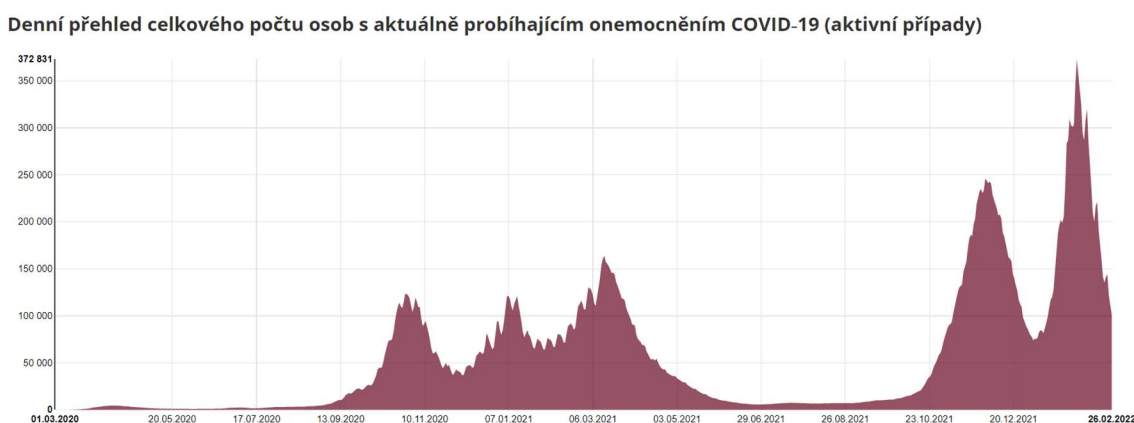
⁴⁷ Očkování přijdou o část výhod - Novinky.cz
<https://www.novinky.cz/domaci/clanek/ockovani-prijdou-o-cast-vyhod-40379745>

⁴⁸ Očkování přijdou o část výhod - Novinky.cz
<https://www.novinky.cz/domaci/clanek/ockovani-prijdou-o-cast-vyhod-40379745>

⁴⁹ Očkování přijdou o část výhod - Novinky.cz
<https://www.novinky.cz/domaci/clanek/ockovani-prijdou-o-cast-vyhod-40379745>

Tento druh mutace i podle grafu č.2, kde je vidět vysoký nepoměrně závažnější druh přenosu mezi lidmi. Opatření, které se týkalo rozestupu 1,5 metru a strávení času poblíž osoby 5-10 minut jsou pasé. U této mutace bohatě stačí, aby člověk okolo takové osoby jen prošel.

Graf 2: Onemocnění aktuálně , vydáno k 26.2.2022⁵⁰

Je možno pozorovat, že tato “VLNA“ byla ve své době již 6tá v pořadí a na grafu č.2. je vidět jako nejsilnější ze všech. Bohužel gradient těchto vln je vidět vzestupně, neboli s každou vlnou byl covid-19 nakažlivější a silnější. Ač vládní omezení a restriktce byli přísné, tak na tyto covidové vlny to nebylo moc účinné. Mohli bychom se jen dohadovat, jaký dopad by covid-19 měl, kdyby se nezavedli žádné protipatření. Na jaře roku 2021 byly s touto globální pandemickou krizí nasazeny ty nejtvrdší omezení, které jsme od roku 2020 zažili. Lidé se nesměli stýkat s kamarády, s příbuznými, nesměli z okresu, nesměli de-facto nic. A i přes všechna tato vládní omezení bylo jasné že zastavit virus covid-19 touto formou není možné, nýbrž musí být použita jiná metoda.

Důvod, proč je mutace omikron zmiňována je i ten, že v době kdy tato mutace ovládala covidovou scénérii, nebylo na prvním místě hledání způsobů zamezení šíření viru omezováním občanů v osobním a soukromém životě, nýbrž se vlády soustředily na proočkování států

Ač to stát s občany zamýšlí správně a organizace WHO jistě též. Tento nátlak, potažmo nátlak na člověka, který dle ústav a listin základních práv a svobod má mít každý svéprávný jedinec nárok na svobodné rozhodnutí. Zde takové rozhodnutí WHO a vláda České Republiky dává najevo a to viz na listině samotného očkování, že samotné očkování podstupuje dobrovolně. Pokud se daný člověk očkovat nenechá, je jeho osobní

⁵⁰Onemocnění aktuálně od MZČR (mzcr.cz) Vydáno k 26.2.2022.Dostupné na: <https://onemocneni-aktualne.mzcr.cz/covid-19>

svoboda natolik omezena, že mu nezbývá nic jiného než očkování podstoupit. S příchodem první vlny do Evropy a tím pádem s příchodem covid-19 do České republiky se stát snažil zabezpečit občany proti šíření tohoto viru. V tuto dobu vláda začala propagovat slogan, který se zřejmě stal symbolem boje proti covid-19. *“ Moje rouška chrání tebe. Tvoje rouška chrání mě.”*

Občané začali masově vyrábět roušky, respirátory, na internetu se objevovali návody, jak po domácku tyto ochrany dýchacích cest zhotovit. V době, kdy na scénu přichází tato nová mutace, přestávají fungovat i tyto ochrany. Přenos je sice omezen, nicméně nepřerušeno.

„ Omikron je nová mutace koronaviru byla poprvé zaznamenána 7. listopadu v Jihoafrické republice. Variantu omikron zařadila Světová zdravotnická organizace (WHO) kvůli potenciálně vyšší nakažlivosti mezi znepokojivé typy koronaviru. Příznaky omikronu Od předchozích koronavirových mutací, které se daly rozpoznat například ztrátou čichu a chuti, u omikronu je tento symptom méně častý. Příznaky omikronu se podobají běžné chřipce nebo nachlazení. Projevuje se nejčastěji rýmou, zahleněním, bolestí hlavy a únavou, kašlem méně než předchozí varianty. Očkování dvěma dávkami vakcíny průběh onemocnění velmi mírní. Inkubační doba omikronu se odhaduje na tři až pět dní. Výzkumy naznačují, že omikron má, narozdíl od předešlých variant, menší schopnost množit se v tkáni dolních dýchacích cest. Vzhledem k tomu, že pravděpodobně infikuje především horní cesty dýchací, jedná se obecně o variantu s mírnějším průběhem, i když nakažlivější.“⁵¹

Tamější bývalý premiér Andrej Babiš (ANO) odstupuje a nahrazuje ho Petr Fiala (SPOLU). Nová vláda na začátku svého funkčního období, které se stanovilo, až po polovině Prosince 2021 se ujímá moci. Vláda přestala tlačit na lidi a kupodivu i přes to, že zde je nejnakažlivější mutace covid-19 Omikron, tak nepodniká žádné výrazné kroky. Školy zůstávají otevřené, zdravotní střediska nepřehlcené. Možná to je důsledek toho, že nová mutace je méně nebezpečná? To zatím nevíme. Jedno je ale jisté. Tato mutace, až do doby, kdy píše tuto bakalářskou práci, výrazně neochromila fungování státu ani občanů jako jednotlivců ani jako celku samotného. Možná tato mutace předznamenala konec covidu-19 jako celosvětové pandemie. Možná předznamenává příchod smrtelnější mutace, na kterou opět nebude funkční lék.

Pravé obavy by ale měli být v oblastech ochrany a zabezpečení obyvatel státu a především náchylnějších občanů, nemocných a starých lidí. Vláda od samého začátku

⁵¹ Omikron: Příznaky, inkubační doba a jak funguje očkování (seznamzpravy.cz)
15<https://www.seznamzpravy.cz/tag/omikron-varianta-covid-19-6273>

dělala mnoho chyb. Dle zkoumání autora se až příliš dlouho zaobírala na jednáních covid-19, že zapomínala na další povinnosti, které vládě České Republiky přísluší. Tyto jednání mohli být zkráceny a místo dlouhých proslovů se mohli věci řešit věcně a rychle než doposud. Opatření střídala opatření a účinek byl asi tak stejný, jako když podle pořekadla “ Házíme sviním hrách na zeď“ v podstatě, úplně k ničemu. Ze začátku mi to přišlo jako logické, omezit kontakty a nasadit ochranu dýchacích cest. Nyní ale vím, že jediný účinný způsob jak zabránit šíření tohoto viru je takový, aby se z celkové populace buďto většina promořila, což bohužel s sebou bere i příliš vysoké počty úmrtí, a nebo možnost nalezení protilátky, která by byla natolik silná aby nás před tímto virem dostatečně ochránila. Zbytečná šikana obyvatel jakožto, nepřekračovat okresy je nesmyslná. Tyto kroky byly tak, akorát směřovány na popichování lidí, jakožto skupin jednotlivců a také postupné zjištění, co národ zvládne v důsledku tak vážné krize, která tu nastala vlivem příchodu smrtícího viru. Ochrana obyvatel a přijatá opatření měla být věcná. Bohužel toto vlada bývalého premiéra Andreje Babiše nechtěla slyšet. Ministři zdravotnictví se střídali až příliš často a účinky se mýjeli nesplněnými skutky. Opatření, které zavedli, byli někdy až nesprávně řešené.⁵²

⁵² Omikron v ČR: Příznaky, inkubační doba, průběh, testy, očkování | E15.cz dostupné online z : <https://www.e15.cz/koronahelpdesk-e15/omikron-v-cr-jake-ma-varianta-priznaky-prubeh-a-co-ockovani-1386770>

5 Mutace covid-19

Covid-19 se podle názoru autora neustále mění, adaptuje se na klima, podmínky, protilátky, které jsou vytvářeny a které si vytváří organismus. Některé varianty se v průběhu pandemie objevují a hned vzápětí rychle mizí. Jiné varianty zase zůstanou a začnou se šířit skrz naskrz populací.

Tyto mutace většinou nachází skulinky jak proklouznout nepozorovaně přes imunitní systém a najít si v těle útočiště pro své šíření, jak do napadeného organismu, tak do organismů okolo sebe. Ze začátku platilo pravidlo odstupů 1,5 metru s tím, že s nakaženým nesmíme být v osobním kontaktu déle než 15 minut. Brzy na to bylo zjištěno, že Covid-19 se šíří malinko jinak, než bylo očekáváno. Poslední mutace Omikron se dostala dokonce tak daleko, že stačí, když i na chvíli projdeme okolo nakaženého.

Vezměte si příklad: „Nakažený je infikovaný, ani o tom nemusí vědět a projde se v nákupním středisku. Ihned u vchodu nakazí pár lidí, v průběhu vybírání mezi regály nakazí další, u fronty na pokladně také další. Tento člověk může nakazit klidně i stovky lidí najednou a to nemluvě o produktech, které vezme do rukou.“ Říká se, že člověk co má omikron nakazí v průměru až 8x více lidí než předchozí Delta mutace.

Jsou možné výjimky, ale u většiny lidí už je po prvních třech dnech nemoci vylučování viru tak nízké, že riziko nákazy, které tam vždy může být i v delším intervalu, je nepoměrně nižší.⁵³Sdělil Roman Chlíbek (profesor Epidemiologie)

5.1 Známé varianty viru

Světová zdravotnická organizace, též WHO, dostala kritiku, že pojmenování mutací příliš složitě. Toto je psáno, protože pojmenování mutací, které se nazývají např. B.1.351 nebo 501Y.V2 jsou nepřehledná. WHO se tedy uchýlilo k přiřazování mutací názvy území, či států, kde se poprvé objevila. Bývalý americký prezident Donald Trump tento virus, ale označil jako čínský virus. To bohužel přineslo značné množství rozepří a neshod v pojmenování neboť označení „čínský virus“ Celá tato kauza je jen z politických důvodů takto řešena. Kdy Spojené státy potřebují shodit vinu dopadů, úmrtí ve spojených státech na jinou zemi.⁵⁴

⁵³https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/omikron-infekcni-koronavirus-aktualne-covid-19-chlibek_2201061146_ako

⁵⁴ WHO Světová zdravotnická organizace dostupné online z : <https://www.who.int/en/activities/tracking-SARS-CoV-2-variants/>

Světová zdravotnická organizace WHO uvedla s touto spojitostí, aby se lidé vyvarovali používání a přiřazování názvu zemí, jak bylo výše avizováno s místem vzniku. Důležité je ale, aby tyto varianty s danou zemí nebyly nijak spojovány. Je více než jasné, že tuto politickou hru a toto jednání donutilo udělat tyto opatření díky bývalému prezidentu Spojených států amerických Donaldu Trumpovi. Neboť ten jak jsem již avizoval tak tento virus označil jako „čínský“ virus. Doposud známé znepokojivé varianty mutací byly agenturou OSN pojmenovány, proto jako „Alfa, Beta, Gama, Delta, neboli britská, jihoafrická, brazilská, indická,“.

Poslední známá mutace Omikron, se poprvé objevila v Botswaně. Je to tudíž opět africká mutace. Z tohoto důvodu také WHO rozhodlo o přejmenování na řecká písmena abecedy. Je jen otázkou času kdy přijdou další mutace a kdy názvy nebezpečných mutací se dle mého budou jmenovat Sigma, Upsilon, Omega. Tyto názvy jsou nejrelevantnější, jelikož i název Omikron přeskočil x písmenek řecké abecedy.^{55, 56}

Mutace Alfa

V lednu 2021 byla zjištěna nová varianta Viru ve Velké Británii, velice nebezpečná. Odborníci tvrdili, že se může jednat o novou nebezpečnější, zákeřnější variantu covid-19. Nicméně potřebovali další studie, aby tuto variantu potvrdili. Řada států kvůli této mutaci zavedla přísnější opatření. Řada států omezila kontakt se Spojeným královstvím. Díky této mutaci jsme ji začali říkat mutace Alfa neboli první mutace koronaviru.

Největší nebezpečí Alfa mutace spočívá ve vysoké nakažlivosti, Alfa mutace se začala šířit až o 40-45% rychleji než původní a první varianta koronaviru. Tato první mutace tedy zvedla nakažlivost na první a velmi závažný komunitní problém. Vakcína, kterou nyní máme v sobě (Pfizer, Moderna, Jonson & Jonson a jiné) jsou proti této mutaci našťestí imunní.)

⁵⁵ | WHO Světová zdravotnická organizace dostupné online z : <https://www.who.int/en/activities/tracking-SARS-CoV-2-variants/>

⁵⁶ Ceskatelevize- WHO už nechce nazývat varianty covidu podle zemí. Dostupné online z : <https://ct24.ceskatelevize.cz/veda/3320472-who-uz-nechce-nazyvat-varianty-covidu-podle-zemi-predstavila-nove-nazvoslovi>

V Česku kulminovala její nakažlivost v únoru a březnu roku 2021.

„Vakcína pro britskou variantu zůstává na rozdíl od jihoafrické téměř stejně účinná jako pro původní variantu“⁵⁷ uvedl Jan Pačes (odborník z Ústavu molekulární genetiky akademie věd ČR). Jako druhá na scénu přišla mutace Beta.

Mutace Beta

Mutace beta neboli mutace z Jihoafrické republiky se začala celosvětově označovat jako mutace viru typu 501Y.V2 tato mutace rozšířila své obzory působení do těžšího průběhu závažného virového onemocnění. Je nutno podotknout, že se toto dostává do fáze, kdy nejenom, že s první mutací přišel virus s větší nakažlivostí, ale zde má i více závažný průběh. U této mutace je problémem, že se dokáže dostat i do obětí které předchozí mutace prodělali. Imunitu sice daný člověk může mít, ale proti této mutaci bez protilátek je prakticky bezbranný a je opět odkázán na to, zda jeho obranný mechanismus v těle zabrání většímu napadení organismu či nikoliv.

„Naše práce je první na světě, která je založena výhradně na reálných datech z reálného prostředí. Podle dosavadních čísel to vypadá, že sociální odstup, masky ve vnitřních prostorách a celková ostražitost bude součástí našich životů i po očkování. Proto bude třeba věnovat zvýšenou pozornost šíření jihoafrické varianty jak epidemiologickým monitoringem, tak systematickým sekvenováním, i nadále,“ Sdělil Ran Balicer (vědecký pracovník-Israel).

Beta mutace na rozdíl od předchozí mírnější mutace Alfa je výrazně zákeřnější a má zvýšenou odolnost proti protilátkám. Tato mutace se rozšířila do více jak 40 států na světě. V únoru 2021 tuto mutaci u nás potvrdila i vláda České republiky.⁵⁸

„Průměrný podíl britské varianty již ke dni 21. 2. dosáhl 75 %. Nejhorší je situace v Praze a v Plzni, kde již podíl přesáhl 80 %, ani v žádné z dalších laboratoří však nebyl nižší než 60 %,“ Toto sdělil jednatel a vědecký ředitel Biotechnologií Václav Navrátil

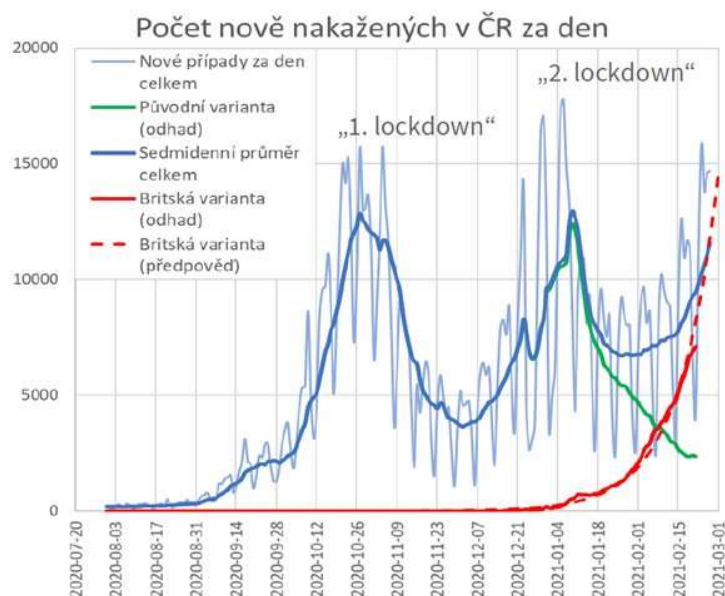
Na sklonku roku 2021 se v únoru při příchodu nové mutace prokázalo, že již nestačí zavedená opatření, ale je nutné udělat tvrdý LOCKDOWN. Autor je názoru, že tyto LOCKDOWNY byli chybně zavedeny. V této době, když po sobě začali přicházet do české republiky jednotlivé mutace, Nejdřív Beta, Gama, a pak delta v odstupu jednoho až 2 měsíců, zažila Česká republika takovou virovou „ofenzivu“ kterou do té doby

⁵⁷ <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/koronavirus-mutace-covid-138943>

⁵⁸ Seznamzpravy-Mutace covid-19 dostupné online z : <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/koronavirus-mutace-covid-138943>

neznala. Nástup Beta mutace u nás předznamenal začátek nejstrašnějšího virového období, které trvalo bezmála do začátku léta.

Graf 3: Nástup britské varianty, vydáno k 1.3.2021⁵⁹

Na tomto grafu je vidět, jak nově přichozí mutace rychle po svém příchodu stoupá v počtu nakažlivosti a převyšuje tak zdaleka bývalou mutaci. Je zde i vidět, kdy přibližně tato nová mutace zaujímá více jak 50% infikovaných osob.

Mutace Gama

V Brazílii byla objevena nová, nebezpečná mutace SARS-CoV-2. Tato mutace, která vznikla, a to krátce po mutaci Beta k nám se dostala přibližně v 3-4tém měsíci roku 2021

„Brazilská mutace neboli varianta P.1 je podle první podrobnější studie nakažlivější než jiné kmeny koronaviru. Může také způsobovat opětovnou infekci a hrozí, že bude odolnější vůči některým dosud vyvinutým vakcínám. Článek Brazilská mutace, méně známá jako varianta P.1, která byla poprvé objevena v listopadu loňského roku v Brazílii, je přibližně dvakrát nakažlivější než jiné kmeny koronaviru. Podle nové mezinárodní studie také umí obejít imunitu získanou proděláním onemocnění covid-19.“ Podle týmu brazilsko-britských vědců je varianta P.1 o 40 až 120 procent

⁵⁹Britská varianta COVID-19 dál exponenciálně rostla v celé ČR. DIANA Biotechnologies začíná monitorovat i jihoafrickou a brazilskou mutaci – vydáno k 1.3.2021
Dostupné na: https://www.dianabiotech.com/for-media/tiskova_zprava_britska_jar_mutace/

nakažlivější než jiné mutace, které byly zaznamenány v Brazílii. Vědci také zjistili, že ze 100 lidí, kteří již nemoc prodělali na jaře, se jich kvůli mutaci P.1 znovu nakazilo 21 až 65 procent. Brazilská mutace by rovněž mohla oslabit účinky dostupných vakcín proti koronaviru.⁶⁰

Možnost opětovné reinfekce ve mně vyvolává pocit zoufalství. Tato varianta společně s těžkým průběhem, silnou nakažlivostí přináší i možnost reinfekce a oslabení funkce vakcín. v druhém čtvrtletí roku 2021 Vlády začaly uvažovat o možnosti aplikace vícero dávek vakcín. Nestačí už 2, ale nejspíš přibude nutná ještě třetí dávka.

Mutace Delta

Tato mutace předznamenala počátek masivní očkovací éry. Touto nejnovější mutací je delta mutace, známá také jako indická mutace. Tato mutace se poprvé objevila v prosinci 2020 a je zodpovědná za smrtící druhou vlnu infekce covid-19 v dubnu 2021 v Indii. Varianta delta se od té doby rozšířila po celém světě a prakticky vytěsnila ostatní tři varianty viru.⁶¹

Pozornost se nejvíce zaměřuje na příznaky delta varianty, které jsou mnohem více nenápadné a nemocní je často připisují obyčejnému nachlazení. Díky tomu také panují obavy z jejího snadného rozšíření (2). Na místě je tedy určitě zvýšená opatrnost a absolvování testu na SARS-CoV-2 i v případě příznaků běžného respiračního onemocnění.⁶²

⁶⁰<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/studie-brazilska-mutace-je-nakazlivejsi-a-zpusobuje-reinfekce-145158>

⁶¹ Cascella M, Rajnik M, Aleem A, et al. Features, Evaluation, and Treatment of Coronavirus (COVID-19) [Updated 2021 Jul 30]. In: StatPearls [Internet]. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing a z.; 2021 Jan. . Dostupné. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK554776/>.

⁶² Státní ústav pro kontrolu léčiv [online]. Copyright © 2001 [cit. 14.09.2021]. Dostupné z: <https://www.sukl.cz/sukl/pokracovat-v-ockovani-je-dulezite->.

Mezi nejčastější příznaky, které uvádí nakažení, jsou:

- bolest hlavy,
- rýma, kašel
- zvýšená teplota, horečka
- zimnice,
- bolesti svalů,
- únava, nechut' k jídlu
- ztráta chuti a čichu.⁶³

Stejně jako se v minulosti celosvětově rozšířila britská varianta (alfa), a v České republice tomu nebylo jinak, tak u varianty delta je to ten stejný scénář. Základní delta variantu má asi 66 % všech pozitivně testovaných pacientů a zbytek tvoří její podtypy. Jiné VOC se už téměř nevyskytují. Šíření viru je obtížnější mezi očkovanými nebo mezi lidmi, kteří nákazu prodělali a mají dostatečné množství protilátek, které jim umožní se viru snadněji ubránit.⁶⁴

Objevení covid-19 potvrdili i testy na zvířatech, kdy se potvrdily nákazy u goril a u norků. Tuto populaci norků se rozhodla Dánská vláda vyhubit. Rozdíly mezi jednotlivými mutacemi jsou zřejmé. Mutace delta je prý až 2x nakažlivější, než mutace Alfa, tudíž než první zaznamenaná nebezpečná mutace. Studie, kterou napsal časopis LANCET, tvrdí, že riziko hospitalizace je 2x větší než u původní varianty.

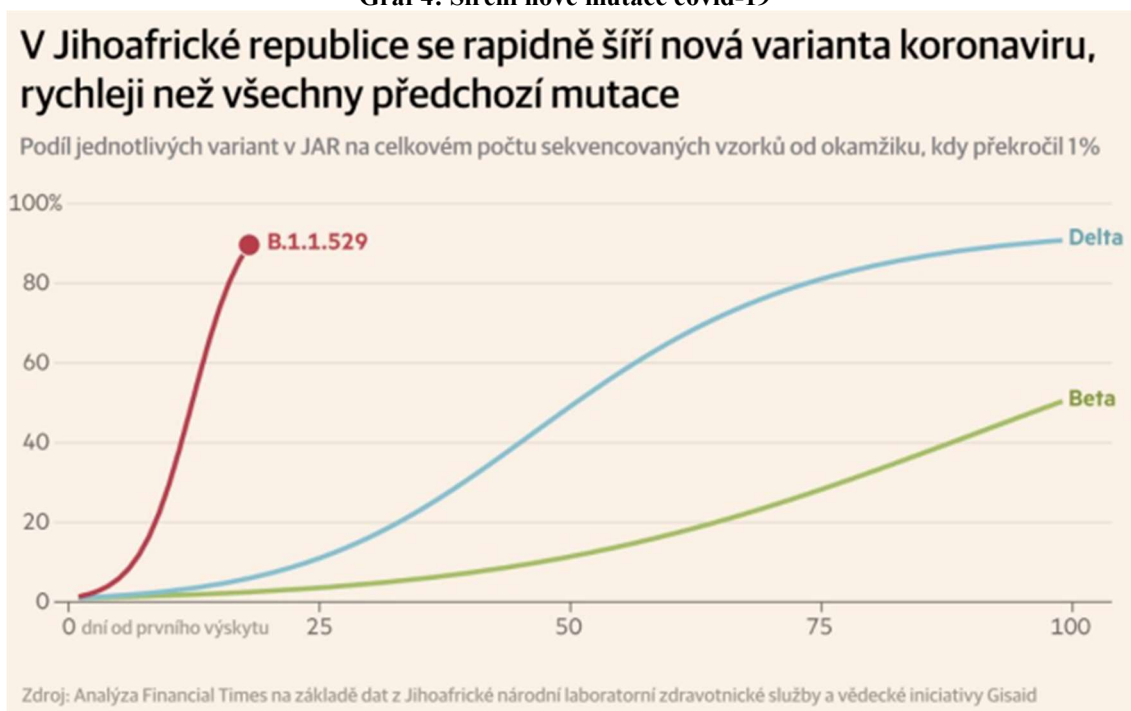
Mutace Omikron

„Nová varianta je skutečně důvodem k obavám. Její šíření do Asie naznačuje, že by mohla být rozšířenější, než ukazuje sekvenování vzorků,“ Sdělil Tom Peacock (virolog pro Imperial College v Londýně)

⁶³ Státní ústav pro kontrolu léčiv [online]. Copyright © 2001 [cit. 14.09.2021]. Dostupné z: <https://www.sukl.cz/sukl/pokracovat-v-ockovani-je-dulezite->.

⁶⁴ Státní ústav pro kontrolu léčiv [online]. Copyright © 2001 [cit. 14.09.2021]. Dostupné z: <https://www.sukl.cz/sukl/pokracovat-v-ockovani-je-dulezite-.-dtto->

Graf 4: Šíření nové mutace covid-19⁶⁵

Na tomto grafu je vidět zmíněná mutace z Jižní Afriky, kterou vědci označili pod názvem B.1.351. Ta k nám přišla na podzim roku 2021. Tuto mutaci plno vědců z celého světa označuje za mutaci, která má takový průběh a takové šíření, které doposud neviděli. Vlády z celého světa reagují na tuto situaci.

„Na novou hrozbu se již připravuje také česká vláda. Česko od soboty zakáže vstup lidem, kteří byli v posledních 14 dnech v Namibii, Lesothu, Svazijsku, Zimbabwe, Botswaně, Mosambiku a Zambii. Čeští občané se z těchto zemí mohou vrátit za zprísněných epidemiologických podmínek.“⁶⁶

Nová varianta se poprvé objevila v Jihoafrické republice. Nyní se už nejenže potvrdil její výskyt v několika evropských zemích včetně České republiky, ale dokonce v mnoha z nich tato varianta převládá. První případ omikronu se v Česku objevil na konci listopadu 2021.

Tato mutace už převládla například ve Velké Británii, a to během vánočních prázdnin, kdy Británie zaznamenala několikrát rekordní přírůstky počtu infikovaných. V současné době zaznamenává rekordní přírůstky především Francie. Nejen v Británii a Francii se však omikron rychle rozšířil, platí to třeba také o severských státech a výjimkou

⁶⁵Britská varianta COVID-19 dál exponenciálně rostla v celé ČR. DIANA Biotechnologies začíná monitorovat i jihoafrickou a brazilskou mutaci – DIANA vydáno k 1.3.2021

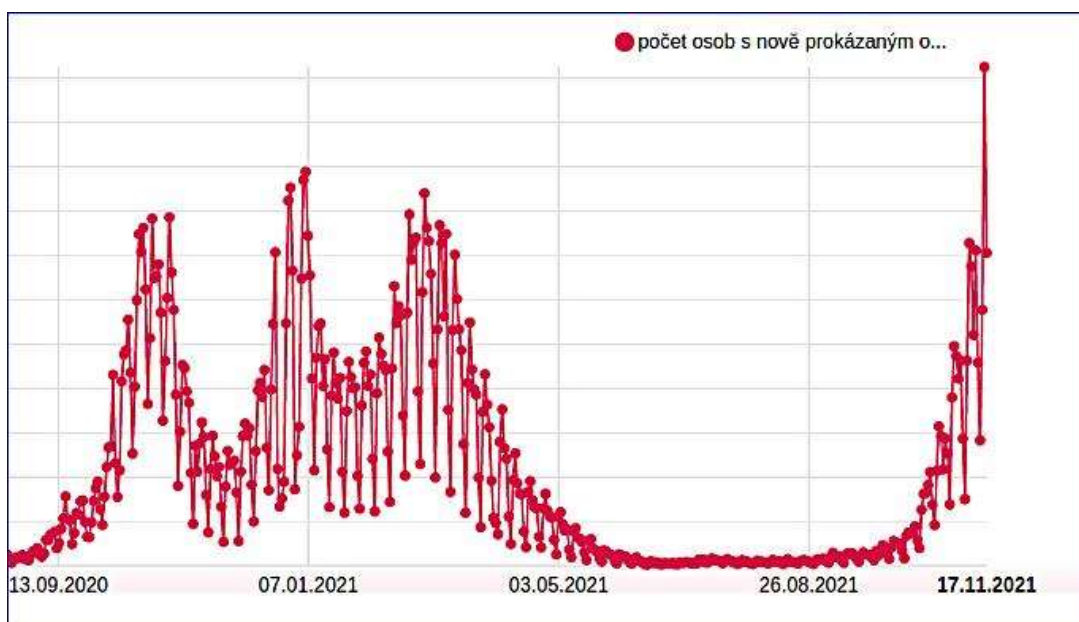
Dostupné na: https://www.dianabiotech.com/for-media/tiskova_zprava_britska_jar_mutace/

⁶⁶ Svět děsí nová mutace covidu z Afriky. - Deník.cz (denik.cz)

dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/mutace-covid-afrika.html

už není ani Česko, kde omikron taktéž převládá a je dominantní mutací. Vypovídají o tom rekordní denní nárůsty nakažených.

Graf č.5 Počet osob s nově prokázaným rekordním nárůstem denních nákaz.⁶⁷

„Rakousko zavádí celostátní lockdown plus od února povinné očkování. My jsme na tom v počtu nových případů „jenom“ mírně hůř než Rakušané a za hlavní problém se tady považuje, jestli uznávat testy do hospody. Na bezvládí tady dost lidí umře.“ Zveřejnil na svém Twitteru Petr Honzejk (český novinář a komentátor)

Omikron ač nová a velice nebezpečná mutace SARS-CoV-2 dle názoru autora působí klidněji už jenom tím, že většina populace je již proočkována a nemocnice nejsou tak zahlceny nakaženými, kteří potřebují akutní lékařskou pomoc. Nicméně zahlcenost, není taková jako u předchozích mutací.

⁶⁷Koronavirus v ČR: Další denní rekord: 22 936 denních nákaz | 20. 11. 2021 | Britské listy (blisty.cz) data k 20.11.2021
Dostupné na :<https://blisty.cz/art/105898-koronavirus-v-cr-dalsi-denni-rekord-22-936-dennich-nakaz.html>

6 Přijatá opatření

Toto onemocnění zasáhlo životy a zdraví lidí a přimělo vlády většiny zemí, včetně té naší, k zavádění dosud nevídaných opatření k zamezení jeho zavlečení na území ČR a následně jeho šíření po ČR. I ti lidé, kterým se onemocnění vyhnulo, pocítili ve svém běžném životě dopady veškerých opatření, jakými bylo např. omezení pohybu osob na území ČR, uzavírání škol, zákaz cestování z a do ČR, zákaz konání sportovních, kulturních, náboženských a jiných akcí, povinnost nošení ochranných prostředků dýchacích cest, omezení či znemožnění některých podnikatelských činností.

Mimořádná a ochranná opatření

Nejprve byla opatření na základě nařízení vlády, poté nařízení ministerstva zdravotnictví. Index míry zavedených opatření je v roce 2021 nižší než roku 2020.

Volný pohyb osob

Volný pohyb osob byl v době pandemie značně omezen, nejtvrďší omezení pohybu nastalo v lockdownu na jaře 2021 kdy pohyb osob byl i omezen mezi jednotlivými okresy⁶⁸

Roušky, zakryté dýchací cesty

Bylo zakázáno pohybovat se mimo pobyt v bydlišti bez ochranných prostředků dýchacích cest (nos, ústa) jako je respirátor, rouška, ústenka, šátek, šál nebo jiné prostředky, které brání šíření kapének. Později zpřísněno na respirátor ffp2 a vyšší.

Otevírání obchodů a služeb

Dveře obchodů se otvíraly postupně. Obnovený provoz obvykle doprovázely podrobné preventivní a hygienické požadavky. Otevřeny byly servisy počítačů a spotřební elektroniky, ale obchody s elektronikou ne. Dále květinářství, zahrádkářství, pohřební služby a prodejny jízenek. Hromadná doprava byla v Česku postupně utlumována, ale nikoliv z nařízení vlády, nýbrž v reakci na omezení volného pohybu lidí. Úřady měly za nouzového stavu podle vládního nařízení omezené pracovní hodiny.⁶⁹

⁶⁸ OTÁZKY A ODPOVĚDI: Omezení obchodů, služeb či škol. Co jak funguje v Česku v době koronaviru?. ČT24 [online]. Česká televize, 2020-06-12 [cit. 2020-06-12]. Dostupné online

⁶⁹ OTÁZKY A ODPOVĚDI: Omezení obchodů, služeb či škol. Co jak funguje v Česku v době koronaviru?. ČT24 [online]. Česká televize, 2020-06-12 [cit. 2020-06-12]. Dostupné online

Kulturní a sportovní akce

Ministerstvo zdravotnictví vyhodnocuje aktuální epidemiologickou situaci v regionech podle rizikového skóre pro jednotlivé okresy. Rizikové skóre je hodnoceno denně a publikováno ve formátu týdenních souhrnů. Tyto informace ministerstvo podávalo vždy v pondělí

Se souvislostí s epidemií covid-19 je v platnost na území České republiky vyhlášena mimořádná a ochranná opatření ministerstva zdravotnictví a to ze zákona 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů, a také zákona č. 94/2021n Sb., o mimořádných opatřeních při epidemii covid-19.⁷⁰

Tato opatření byla v souvislosti s pandemií covid-19 vydaná v roce 2020-2021

19. 4. 2020 Mimořádné opatření – Chytrá karanténa

3. 7. 2020 Mimořádné opatření – nařízení a sjednocení spolupráce v rámci Centrálního řídicího týmu covid-19

1. 9. 2020 Mimořádné opatření – organizace a provádění karantény u poskytovatelů sociálních služeb s účinností od 2. 9. 2020

12. 10. 2020 Mimořádné opatření krajští koordinátoři intenzivní péče s účinností od 14.10.2020

6. 4. 2021 Mimořádné opatření – poskytovatelé zdravotních služeb a poskytovatelé lůžkové péče s účinností od 7. 4. 2021

6. 4. 2021 Mimořádné opatření – poskytnutí informací mezi Všeobecnou zdravotní pojišťovnou ČR a ÚZIS s účinností od 10. 4. 2021

20. 4. 2021 Mimořádné opatření stanovení povinnosti ZP-k-zápisu-IČO-zaměstnavatele-do-ISIN-s-účinností-od-23-4-2021

22. 10. 2021 Mimořádné opatření k testování obyvatel na přítomnost viru-SARS-CoV-2-s-účinností-od-1-11-2021

12. 11. 2021 Změna-mimořádného-opatření-ze-dne-13-1-2021-k-povinnosti-poskytovatelů-k-hlášení-do-Narodního-dispečinku-ockování-s-účinností-od-15-11-2021

15.11.2021 Změna mimořádného opatření ze dne 28. 6. 2021 ke stanovení plánu očkování osob určených k očkování, s účinností od 16. 11. 2021⁷¹

<https://ct24.ceskatelevize.cz/>

⁷⁰ OTÁZKY A ODPOVĚDI: Omezení obchodů, služeb či škol. Co jak funguje v Česku v době koronaviru?. ČT24 [online]. Česká televize, 2020-06-12 [cit. 2020-06-12]. Dostupné online

⁷¹ Mimořádná a ochranná opatření – Aktuální informace o COVID-19 (mzcr.cz) Dostupné online: <https://koronavirus.mzcr.cz/category/mimoradna-opatreni/page/1/>

22. 11. 2021 Zmena-mimoradneho-opatreni-ze-dne-5-3-2021-k-pravidlum-pro-hlaseni-vysledku-antigennich-testu-do-ISIN-s-ucinnosti-od-23-11-2021⁷²

Ochranné opatření

Jednání vlády, které v této době vedly v jednotlivých týdnech k usnesení vlády nařizovali dle aktuálnosti krizová opatření, mimořádná opatření a ochranné opatření. Tyto usnesení byli např. ze dne 18.1.2021, 14.2.2021, 8.3.2021

Podle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů ve znění pozdějších předpisů, nařizuje postupem podle § 68 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb. K ochraně před zavlečením onemocnění covid-19 způsobeného novým koronavirem SARS-CoV-2 tyto ochranná opatření:

Ochranné opatření s účinností ode dne 17.11.2020

Ochranné opatření s účinností ode dne 05.02.2021

Ochranné opatření s účinností ode dne 19.03.2021

Ochranné opatření s účinností ode dne 28.03.2021

Ochranné opatření s účinností ode dne 01.07.2021

Všechna tato usnesení, krizová a mimořádná opatření jsou k nalezení na stránkách vlády.⁷³

Nouzové stavy

Tyto nouzové stavy a jejich prodloužení byli vyhlášeny vládou v roce 2020 a 2021 v souvislosti s pandemií covid-19.

- 1) Vyhlášení nouzového stavu od 5.10.2020 na dobu 30 dní
- 2) Prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2 (do 20.11.2020)
- 3) Prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2 (do 12.12.2020)
- 4) Prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2 (do 23.12.2020)
- 5) Prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2 (do 22.01.2021)

⁷² Mimořádná a ochranná opatření – Aktuální informace o COVID-19 (mzcr.cz)
Dostupné online: <https://koronavirus.mzcr.cz/category/mimoradna-opatreni/page/1/>

⁷³ Vládní usnesení související s bojem proti epidemii - rok 2020-2021 | Vláda ČR dostupné z :
<https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/>

- 6) Prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2 (do 14.02.2021)⁷⁴
- 7) Vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru/označovaný jako SARS CoV-2 na dobu od 00:00 hodin dne 15. února 2021 na dobu 14 dnů
- 8) Vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru/označovaný jako SARS CoV-2 na dobu od 00:00 hodin dne 27. února 2021 na dobu 30 dnů
- 9) Prodloužení nouzového stavu v souvislosti s epidemií viru SARS CoV-2 do 11.04.2021
- 10) Vyhlášení nouzového stavu pro území České republiky z důvodu ohrožení zdraví v souvislosti s prokázáním výskytu koronaviru/označovaný jako SARS CoV-2 na dobu 30 dnů od 00:00 hodin dne 26. listopadu 2021^{75, 76}

⁷⁴ Vláda ČR - Vládní usnesení související s bojem proti epidemii - rok 2020-2021, dostupné online z : <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru---rok-2020-186999/>

⁷⁵ Vláda ČR - Vládní usnesení související s bojem proti epidemii - rok 2020, dostupné online z : <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii-koronaviru---rok-2020-186999/>

⁷⁶ Vláda ČR - Vládní usnesení související s bojem proti epidemii - rok 2021, dostupné online z : <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/dulezite-informace/vladni-usneseni-souvisejici-s-bojem-proti-epidemii---rok-2021-193536/>

7 Očkování

Vakcíny účinkují tak, že připraví imunitní systém (přirozenou ochranu organismu) dané osoby tak, aby dokázal rozpoznat konkrétního původce infekčního onemocnění a bránit se proti němu. Výzkum vakcín proti covid-19 se zaměřuje na vyvolání odpovědi na celý protein (bílkovinu) (tzv. spike protein neboli protein S) na povrchu koronaviru, který je jedinečný pro virus způsobující nemoc covid-19, nebo pro jeho část. Po očkování vakcínou se u dané osoby vyvolá imunitní odpověď. Jestliže se tato osoba později virem nakazí, imunitní systém virus rozpozná a protože již bude připraven proti němu bojovat, danou osobu před onemocněním covid-19 ochrání.⁷⁷

Očkování jako ochrana před SARS-CoV-2 má smysl. Toto očkování je důležité a je jedno jestli od Comirnaty (Pfizer, BioNTech), Moderny, nebo Janssen (Johnson & Johnson). Je to důležité pro rychlejší zotavení a slabší průběh nemoci. Neplatí, že pokud je daný člověk očkovaný, je imunní. Očkování je a pouze zmírňuje příznaky průběhu nemoci a snižuje riziko hospitalizace v nemocnicích.

„I když jsou dostupné vakcíny vysoce účinné při ochraně lidí před těžkým covid-19, dokud nebude proočkován dostatek populace, stále jsme v riziku. Nyní jsme svědky rostoucího počtu případů onemocnění covid-19 v celé EU/EHP a vakcíny zůstávají nejlepší dostupnou možností, jak se vyhnout nárůstu počtu závažných onemocnění a úmrtí,“ říká odborník Mike Catchpole z ECDC.

„Očkování proti covid-19 podporuje také Státní ústav pro kontrolu léčiv. „S nemocí covid-19 žijeme už téměř rok a půl. V paměti mám tuto dobu spojenou s obavami o své blízké, s různými omezeními, s dezinfekcí a respirátory. Očkování nám krok po kroku pomáhá měnit pandemii v minulost. Pokud můžete, očkejte se, má to smysl,“ říká ředitelka Státního ústavu pro kontrolu léčiv Irena Storová.⁷⁸

Při dodržování přijatých vládních opatření a při respektování těchto opatření se riziko šíření nákazy rapidně snižuje a může vést k zmírnění pandemické situace.

⁷⁷ Vakcíny proti COVID-19, Státní ústav pro kontrolu léčiv (sukl.cz) dostupné z : <https://www.sukl.cz/vakciny-proti-covid-19>

⁷⁸ Pokračovat v očkování je důležité i kvůli mutaci delta, říká EMA a ECDC, Státní ústav pro kontrolu léčiv (sukl.cz) dostupné online z: <https://www.sukl.cz/sukl/pokracovat-v-ockovani-je-dulezite-i-kvuli-mutaci-delta-rika>

Informace k očkování.

Očkování probíhá snadnou formou přihlášením přes internet, nebo je možné přijít přímo na očkovací místo, bohužel zde dotyčný neočkovaný ale zároveň i nezapsaný musí počkat, až všichni registrovaní očkování podstoupí.

Vakcíny proti covid-19 jsou léčiva, která brání vzniku onemocnění způsobeného novým koronavirem SARS-CoV-2 tím, že vyvolávají imunitní odpověď proti tomuto viru. Laicky lze říct, že vakcína tělo naučí, kde je slabina viru a jak vyvolat odpovídající imunitní reakci, aby imunita vir zahubila, než se stihne rozmnožit.

Souhlas s očkováním

„Na sociálních sítích budí vášně další naprosto běžný krok a to Informovaný souhlas. Ten lidé podepisují před tím, než dostanou vakcínu proti nemoci covid-19. Dnes je to přitom běžná součást téměř každého lékařského výkonu. A symbol dobře fungující demokracie, v níž nikomu nepodají nic, o čem by neměl dostatečné informace a s čím by nesouhlasil.“⁷⁹

Informovaný souhlas se setkal s řadou kladných, ale i potupných narážek. Dezinterpretovaný informovaný souhlas s aplikací očkovací látky od společnosti Pfizer a BioNTech byl na sociálních sítích pohoršen komentáři. Tohoto tématu se ujal jeden z největších dezinformačních webů a to Aeronet.cz Dezinformační weby totiž podávají záměrně zkreslené lživé informace a tyto informace lidé dále šíří:

- (redaktoři Aeronetu) vědí, co před očkováním dostanete k podpisu
- že vakcína COMIRNATY 500 od společnosti Pfizer je „experimentální“
- očkování se stává účastníkem testovací fáze
- dva měsíce po vakcinaci by ženy neměly plánovat otěhotnění
- následky výkonu očkování nejsou známy
- jak dlouho potrvá účinnost vakcíny v těle rovněž není známo
- a „papír musíte podepsat, jinak vás nenaočkují!“⁸⁰

⁷⁹ POLOPATĚ: Víme, co vám dají k podepsání... I očkování vyžaduje váš souhlas : 5G a Covid-19 (realita5g.cz) Autor textu: Michal Hron vydáno 13.1.2021

k dispozici online zde: <https://www.realita5g.cz/2021/01/13/>

⁸⁰ POLOPATĚ: Víme, co vám dají k podepsání... I očkování vyžaduje váš souhlas : 5G a Covid-19 (realita5g.cz) Autor textu: Michal Hron vydáno 13.1.2021-dtto-

k dispozici online zde: <https://www.realita5g.cz/2021/01/13/>

Tyto komentáře vyvolávají takzvané hoaxy, které se šíří prostřednictvím čtení článků s tímto upraveným lživým obsahem. Tyto předané emoce nutí daného člověka jednat a předávat informace dál. Na tomto principu dezinformační weby staví obsah svých stránek. Je pravdou i to tvrzení, že články, které jsou nezajímavé a nikoho nenadchnou a tyto články se šíří méně.

Informovaný souhlas

Informovaný souhlas obsahuje základní informace o způsobu, s kterým je podávání očkovací látky spojeno. Tyto informace, které jsou lidem předávány se upravují v závislosti na tom, jaké informace v daný okamžik lékaři aktuálně mají. První verze tohoto dokumentu byla velice opatrná. Mezi občany se dostávaly informace jen a pouze s malými zkušenostmi co se týče vakcíny. Postupem času a rostoucími počty aplikovaných očkovacích dávek po celém světě se tyto informace upravovali k obrazu svému.

„Stále si ovšem dokument zachovává minimální míru opatrnosti. Tu lze v nejnovějším znění deklarovat například na tvrzení, že je potřeba dvou dávek očkovací látky. Ukazuje se sice, že by mohla stačit už jen jediná dávka vakcíny proti covid-19, ale jistota je jistota. A tou jsou dávky dvě. Informovaný souhlas je přitom běžnou součástí moderní medicíny. Pacient tím získává jasné informace o dané látce či zákroku a může se na jejich základě zcela svobodně rozhodnout, zda se zákrokem souhlasí, či nikoli. Lékař na základě tohoto dokumentu získá naopak důkaz, že pacientovi potřebné informace sdělil. I to je důležité, třeba kvůli právním sporům.“⁸¹

Očkování mladší generace

Je nutné zmínit, že tato očkovací kampaň byla původně zaměřena na osoby starší 65 let, rizikové, a vážně nemocné. Proto byla tato vládní očkovací kampaň rozdělena do dvou částí.

„V racionální části měli vystupovat odborníci se svými odbornými vyjádřeními, v emocionální části se mělo pracovat s autentickými příběhy těch, které pandemie nějak zasáhla. V první fázi kampaň oslovovala seniory a soustředila se na vysvětlování

⁸¹ POLOPATĚ: Víme, co vám dají k podepsání... I očkování vyžaduje váš souhlas : 5G a Covid-19 (realita5g.cz) Autor textu: Michal Hron vydáno 13.1.2021-dtto-
k dispozici online zde: <https://www.realita5g.cz/2021/01/13/vime-co-vam-daji-k-podepsani-i-ockovani-vyzaduje-vas-souhlas/>

a odstraňování obav. Druhá fáze vybízela k vlastnímu očkování. Třetí fáze je pak mířena na váhavé, mj. na mladé. Těm slibuje snazší život bez testování a slibuje cestování.“⁸²

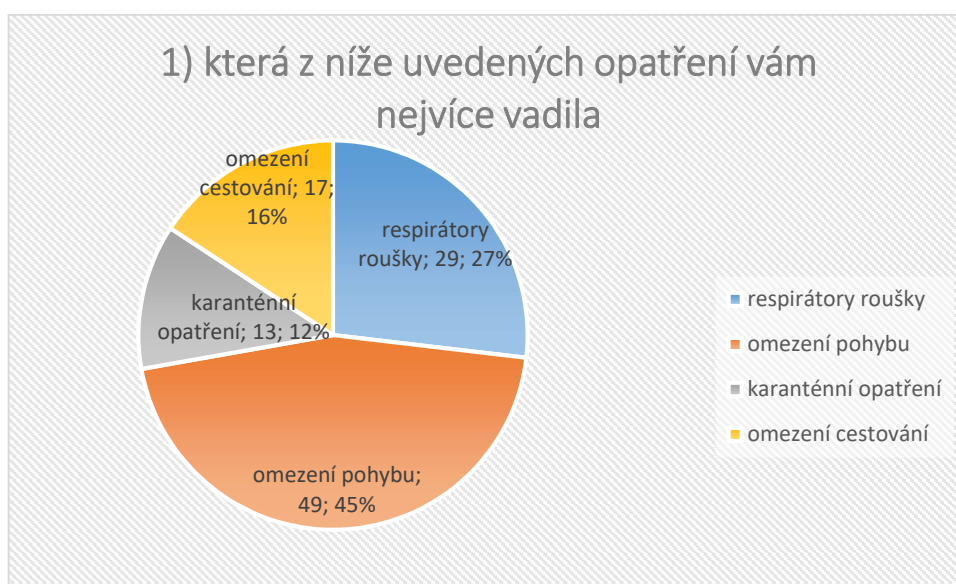
Pokud je zájem naočkovat i mladší generaci, nesmí se slibovat pouze lehčí život a snadnější přístup k práci, zábavě, koníčkům. Nesmí se zapomínat na důvod, proč očkování slibuje lehčí život. Tímto způsobem se akorát poukazuje na fakt, že mladší generace se bude umět skrývat a že možnost ústupu je jen výměna za výhody.

⁸² <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/startuje-narodni-informacni-kampan-k-ockovani-chce-predevsim-odpovidat-na-otazky-kolem-vakcinace-187652/>, (dostupné 6. 6.2021).-dtto-

8 Praktická část – dotazník

Touto kapitolou se autor zabývá praktickou částí bakalářské práce formou dotazníku, který přikládám do přílohy. V tomto dotazníku jsou analyzovány získané informace. Tyto informace jsou dle zkoumání autora prozkoumány, zhodnoceny, k možnému vyhodnocení závěru, který je popsán v diskuzi. Šetření probíhalo v říjnu roku 2021. Dotázaní respondenti byli z vybrané skupiny obyvatel a to konkrétně zaměstnanci DURA k.s. Zaměstnanci byli vybíráni z celkového počtu zaměstnanců DURA k.s. náhodně a to až do naplnění požadovaných respondentů v počtu 108 zaměstnanců. Dotazník je zpracován formou 15 otázek a níže jsou popsány otázky s výsledkem a komentářem.

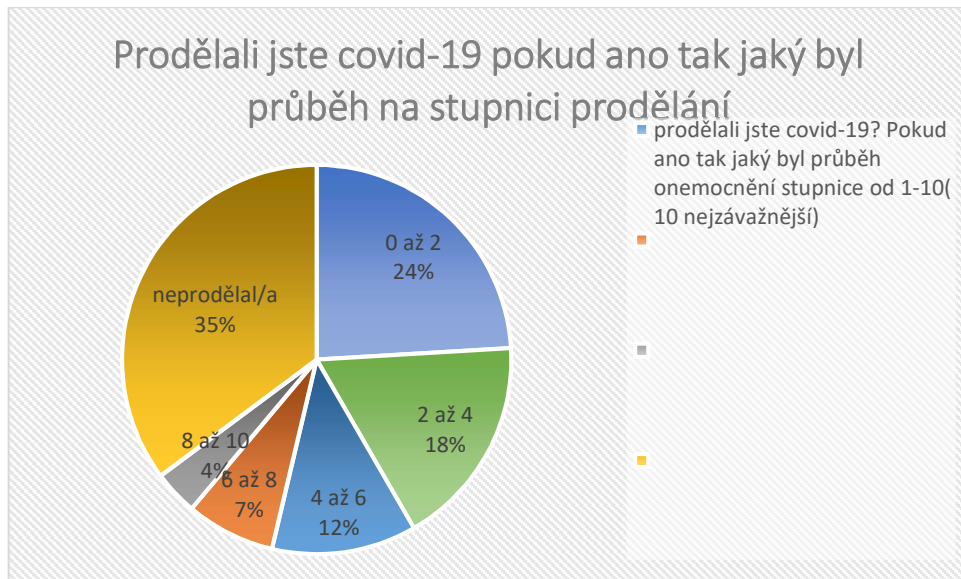
Graf 6: Omezující opatření⁸³

Na tomto grafu je zobrazeno, že veřejnosti nejvíce vadilo omezení pohybu. Tato odpověď byla očekávána. Jelikož omezování osobní svobody a pohybu osob se nikomu nelíbí. Tuto odpověď zvolilo skoro půlka dotázaných. Menší podíl zaujímají roušky a respirátory ač mají stále zajímavé zastoupení okolo třetiny dotázaných. Toto opatření je přinejmenším nutné, ale bohužel obtěžuje v mluvě, verbální komunikaci a také při dýchání zejména v pracích a obchodech.

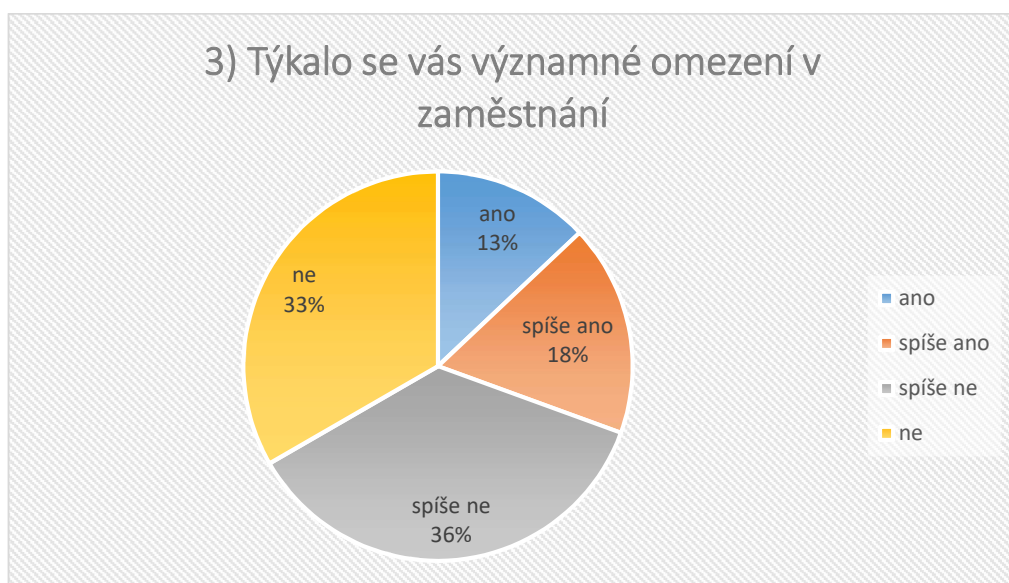
⁸³ Vlastní zdroj

Graf 7: Stupnice závažnost při prodělání covid-19 - druhá část⁸⁴

V době provádění dotazníku z desátého měsíce roku 2021 stále nebylo naočkováno přes jednu třetinu dotázaných respondentů, to samozřejmě vedlo k těm vážnějším případům při nástupu omikron mutace. Jedna čtvrtina dotázaných respondentů příznaky onemocnění covidu-19 nijak nezaznamenala. Je to zajímavé, protože každý čtvrtý prakticky ani neví, že onemocnění covid-19 prodělal. To je velice nebezpečné při hledání příčin a trasování původu nákazy. Jako třetí místo v našem žebříčku zaujímá mírný průběh onemocnění, zejména bolesti hlavy, mírná teplota, kašel, rýma, ztráta čichu a chuti. Tyto symptomy nejsou nijak závažné tudíž i běžný člověk to může popisovat jako klasické nachlazení

Graf 8: Omezení v zaměstnání při pandemii covid-19⁸⁵

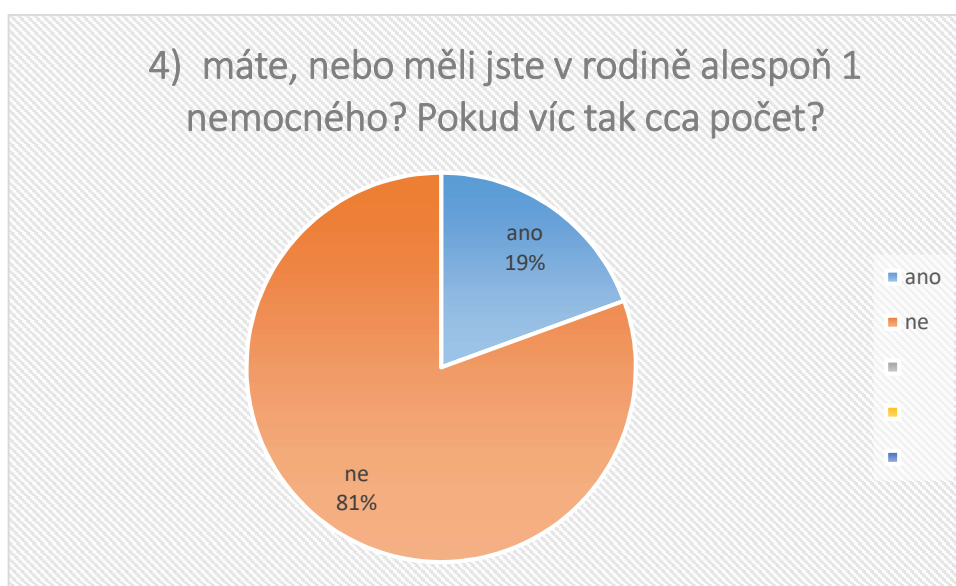

⁸⁴ Vlastní zdroj

⁸⁵ Vlastní zdroj

Jako třetí otázku jsem si dovolil podotknout, zda nějaké omezení nastalo v pracovním poměru. Zde je zajímavé že i přes všechna Vládní nařízení, přes jednu třetinu dotázaných respondentů odpovědělo, že spíše neměli komplikace. Zavedení roušek a respirátorů bylo prý nutností a tuto skutečnost většina akceptovala. Přesně jedna třetina a tudíž v našem žebříčku druhé místo zabírá podobná odpověď a to, že se jich omezení netýkalo. To jsou lidi, kteří mají sedavé zaměstnání, Lidé, kteří sedí v kancelářích, nemusí nosit roušky, protože se často stává, že buď dodržují rozestupy, a nebo mají vlastní kancelář. Dále to byli řidiči nákladní kamionové dopravy (z logistiky). Tyto zaměstnanci jezdí v nákladních autech sami a nasazení roušky či respirátoru při nakládce a vykládce jim nijak nevadí. Jako třetí, a také méně zajímavou skupinu osob zaujímají osoby, které nějaké omezení mněli je každý pátý člověk. Z celkového podílu se omezení dotklo jedné třetiny dotázaných.

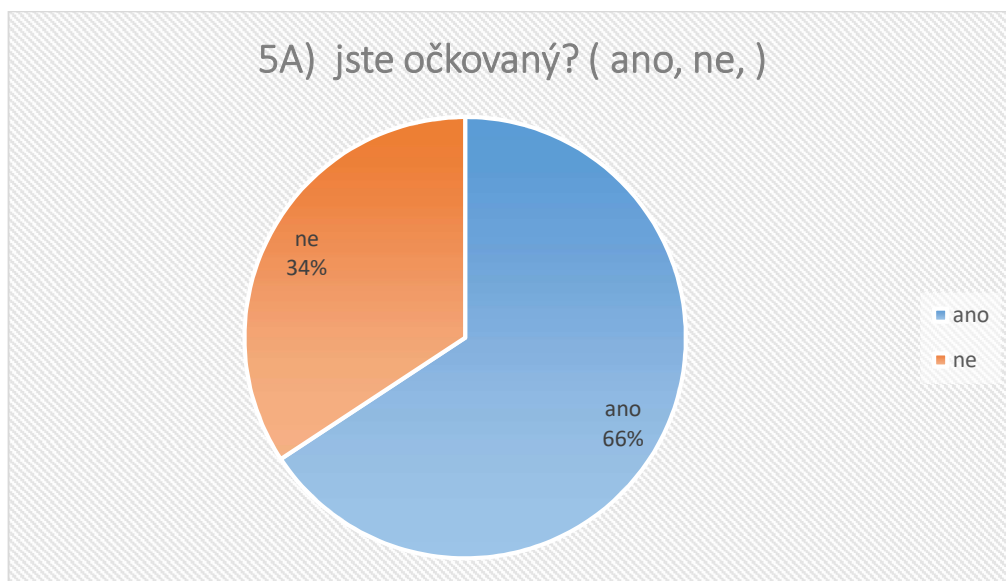
Graf 9: Četnost nakažených ⁸⁶

Tohle už je zajímavější otázka. Dokonce má i zajímavější výsledek. Jen 8% nemělo ještě nikoho nakaženého v rodině. Dle zkoumání autora je toto kladná odpověď, protože proočkovanosť státu byla vcelku úspěšná. S možností poohlídnout se na frekvenčnost celkové nákazy, tak se s covidem-19 setkal téměř každý. Výsledek ale ukazuje, že celkem 77% dotázaných respondentů mělo buď jednoho, nebo 2 nakažené v rodině. Není to málo, ale není to ani moc. Rozhodně ale stojí za zmínku i posledních 15% kde počet nakažených v rodinách je přes 3 osoby. To už je na pomyšlenou.

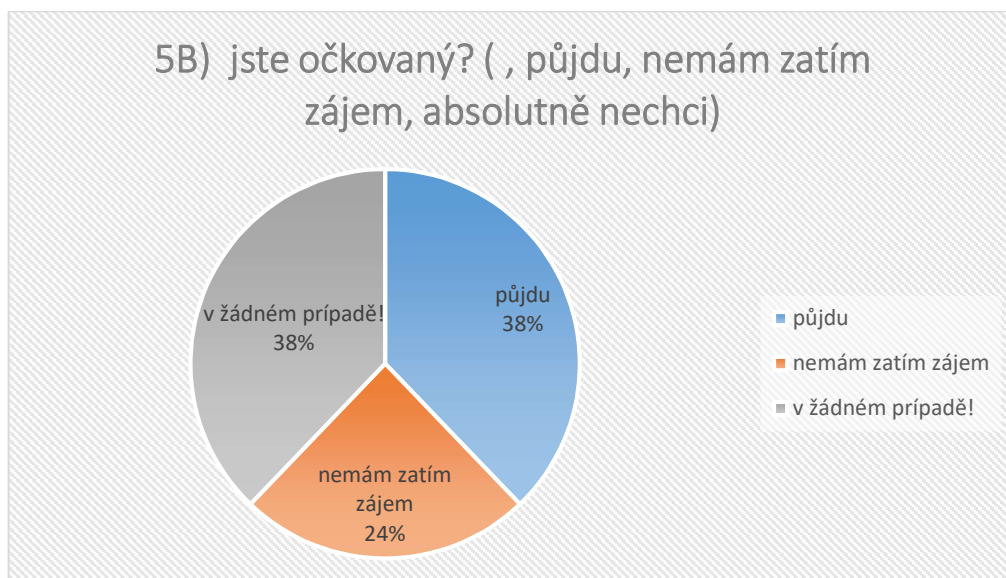
⁸⁶ Vlastní zdroj

Graf 10: Očkování⁸⁷

V návaznosti na předešlé otázky jsem si dovilil položit otázku na téma kolik procent dotázaných respondentů je očkovaných. Autor bakalářské práce došel k závěru, že v 10tém měsíci roku 2021, a to je již rok a půl pandemie a 10 měsíců od začátku očkování v České republice. Moje studie ukazuje, že dvě třetiny jsou naočkované a zbylá třetina je neočkovaných. Toto číslo se samozřejmě každým dnem snižuje, jelikož kampaň na proočkování státu započala již v létě.

Graf 11: Očkování č.2⁸⁸

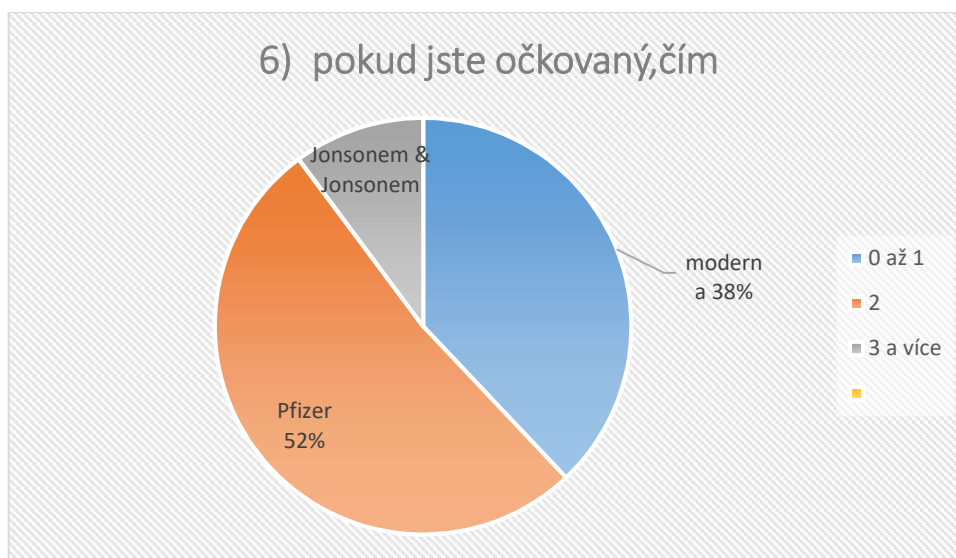

⁸⁷ Vlastní zdroj

⁸⁸ Vlastní zdroj

Důvod, proč jsem rozdělil tuto otázku na 2 části, přikládám faktor toho, že jedné třetině, která není očkovaná, bylo nutno položit dodatkovou otázku. A to zda je ochotna či chtějí se nechat naočkovat. Zde je jasně patrný vzor lidí, z toho plynuli i demonstrace, protože jen jedna třetina z neočkovaných se naočkovat chce. Pokud si dáme tyto 2 grafy dohromady tak každý čtvrtý odmítá očkování. A to představuje reálné riziko.

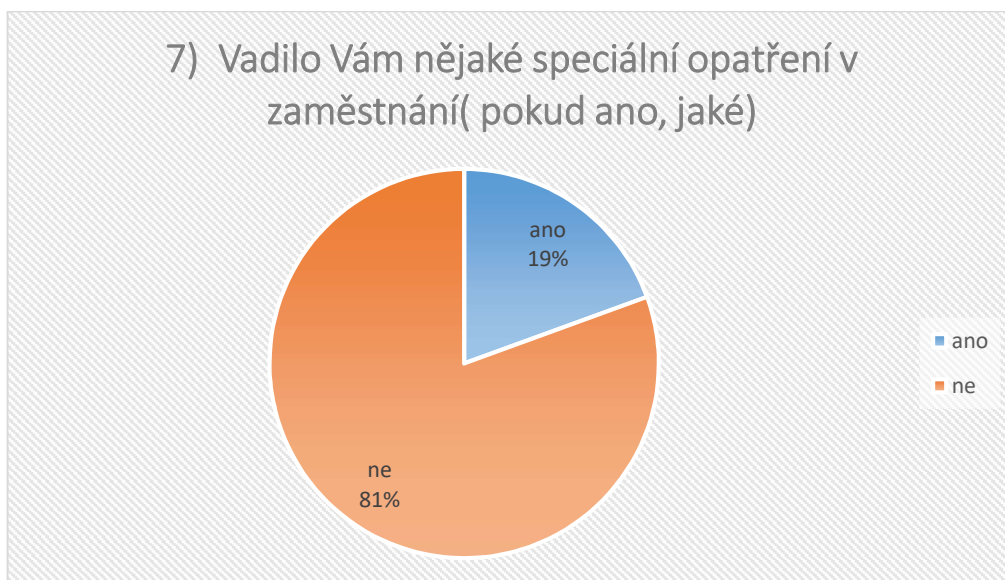
Graf 12: Druh očkování⁸⁹

Otázka kterou zodpověděli dotázaní respondenti na seznamu číslo šest se týká toho co mě celkem zajímalo. Mnoho občanů se v návaznosti na bezpečnost a bezpečí druhých, ale hlavně sebe nechalo naočkovat. Ale kolik lidí toto rozhodnutí podstoupilo dobrovolně? Tato otázka potvrdila hned několik informací. Většina respondentů a to v poměru cca 5 ku 4 z 10 ti se nechala naočkovat Pfizerem a modernou. Menší část pan Jonsonem & Jonsonem a Astrou Zenecou. Tyto 2 firmy se jeví jako nejvíce příhodné. Jonsona volí ti, kteří to chtějí mít tzv. rychle za sebou. Nejsou totiž nutné 2 dávky, ale pouze jedna. Tzv. Jednorázové očkování. Astru Zenecu skoro nikdo nevolil. Důvodem může být i chybná studie a závažné problémy které nastávají u očkovaných.

⁸⁹ Vlastní zdroj

Graf 13: Omezující opatření v zaměstnání ⁹⁰

Většina dotázaných respondentů odpověděla, že žádná speciální opatření jim nevadila. Těm, kterým nějaká Vládní či firemní opatření vadila, což bylo 19% neboli každý 5tý se týkala především roušek a respirátorů menší podíl pak byl v otravnosti pravidelného testování na pracovišti. Tato skutečnost ale vadila jen pouze hrstce dotázaných. Názor autora je ten, že tyto omezení jako například nasazení ochrany dýchacích cest jako jsou respirátory a roušky nevadili. Postupem času ale začaly unavovat z každodenního nošení. Nebylo možné se normálně nadechnout, komunikovat. Především v komunikaci s druhým, kdy vnímáme i mimiky obličeje do které patří i ústa. Není zde jasné, jestli se dotyčný směje či mračí. To byl, a je i nadále velký problém.

Graf 14: Zákaz volného pohybu?⁹¹

⁹⁰ Vlastní zdroj

⁹¹ Vlastní zdroj

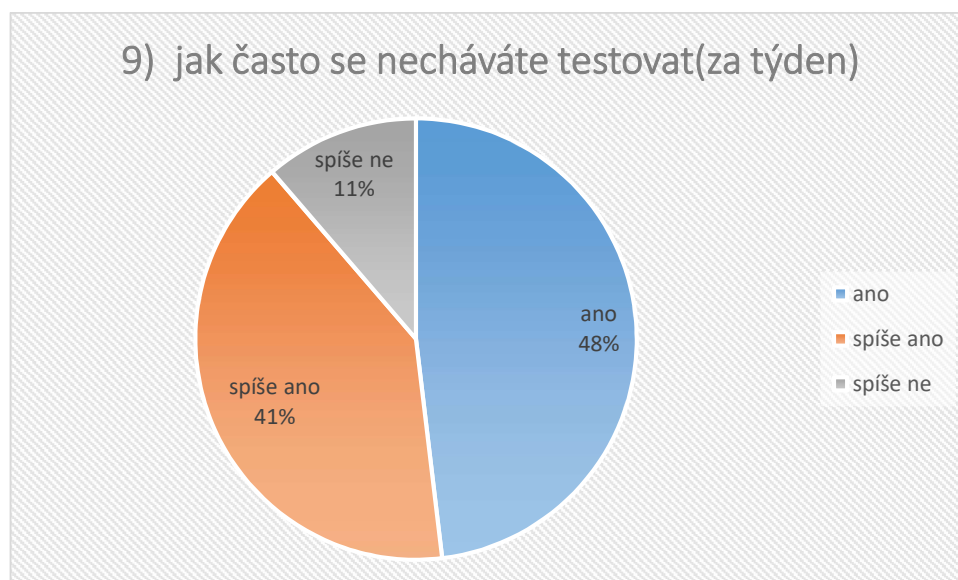
Tato otázka byla položena a týkala se jara 2021, kdy stát zavedl zákaz vycestovat mimo okres. V podstatě nebylo možné bez akutně vážného důvodu tuto hranici překročit. Více než 80% dotázaných odpovědělo zcela jednoznačně. Toto omezení vadilo a dotázaní respondenti to brali jako šikanu osobní svobody. Základní práva, která zde byly jednoznačně porušena.

„Nechceme nikoho šikanovat, ale potřebujeme chránit životy a zabránit kolapsu našich nemocnic. Epidemiologická situace je extrémně špatná, proto musíme zásadně omezit pohyb a setkávání lidí. Pokud omezíme kontakty, nebude se vir šířit,“

„Děkuji lidem za pochopení a ohleduplnost. Není to lehké, ale jinak to bohužel nejde,“

Tento výrok řekl tehdejší ministr vnitra a předseda Ústředního krizového štábu- Jan Hamáček (ČSSD)

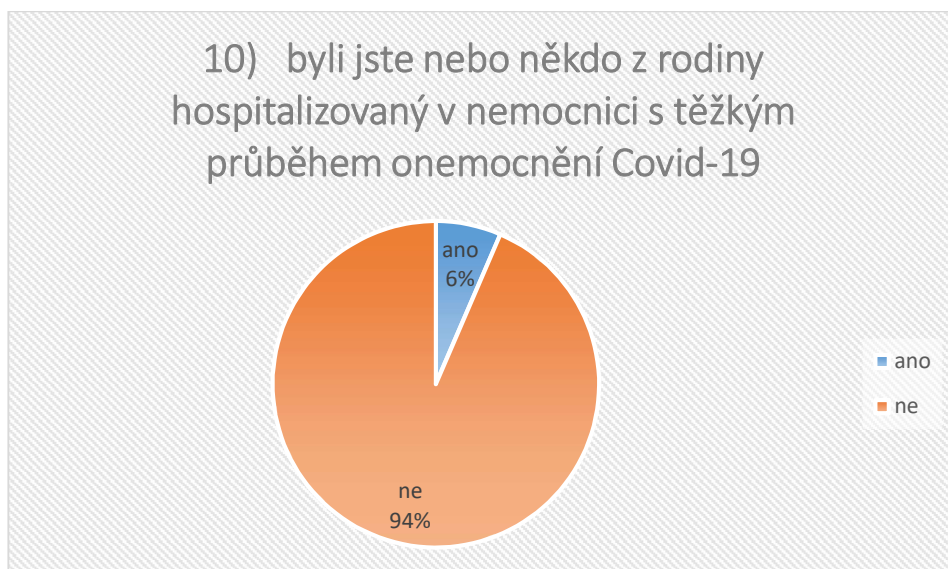
Graf 15: Četnost testování⁹²

V době nutnosti testování a strachu o svůj život, zaměstnání atd. se lidé nechávali testovat. Cca jednou za 3-4 dny. Někteří a to je cca slabá půlka, se nenechávala skoro vůbec testovat. Důvodem je dle mého názoru stále odmítání vakcíny, a odmítání toho, že tu virus je. Lidé na covid-19 prostě a jednoduše nevěřili. Každý desátý se pak nechával testovat skoro ob den. Šlo zejména o ty, u kterých to vyžadovalo zaměstnání a osoby, které byli často v kontaktu se svými rodiči a nechtěli ohrozit jejich zdraví.

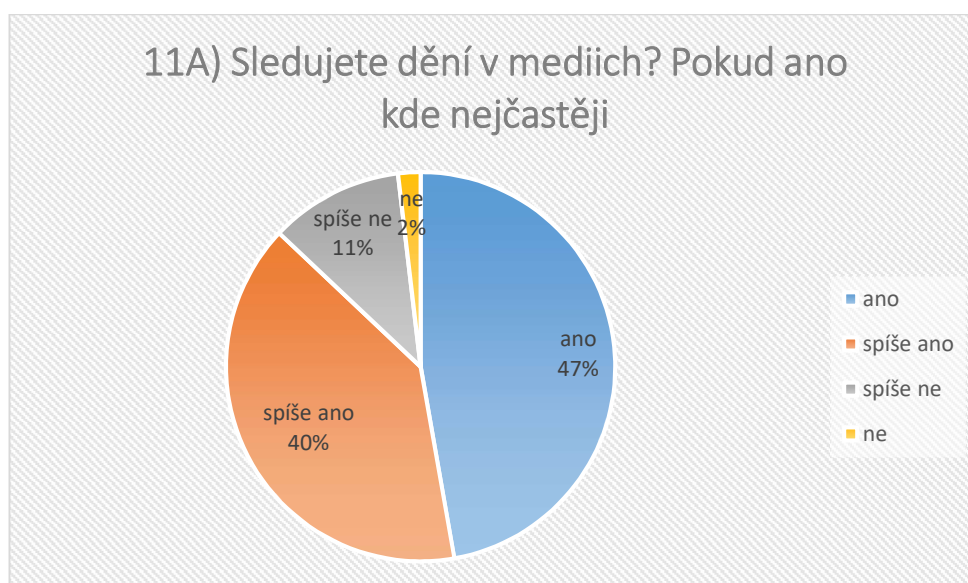
⁹² Vlastní zdroj

Graf 16: Podíl hospitalizace v nemocnicích s onemocněním COVID-19⁹³

Neznám nikoho, kdo neměl někoho z rodiny v nemocnici. Graf, který vyšel na základě dotázaných respondentů, tuto teorii potvrzuje. Těžký průběh covid-19, který je medii hodně přibarvován. Nikde se neříkalo, jak to doopravdy vypadá v nemocnicích a jak je to akutní. Lidé byli převáženi z běžných lůžkových oddělení rovnou na oddělení ARO, JIP, plicní umělá ventilace a do večera buď zemřeli, nebo druhý den. Malé procento se z toho v tomto stavu dostalo a dnes fungují a žijí normálně jako dřív. Rychlost jakou dokáže covid-19 napadnout a paralyzovat zdravého člověka je alarmující a šokující.

Graf 17: Sledování zpráv ohledně covid-19⁹⁴

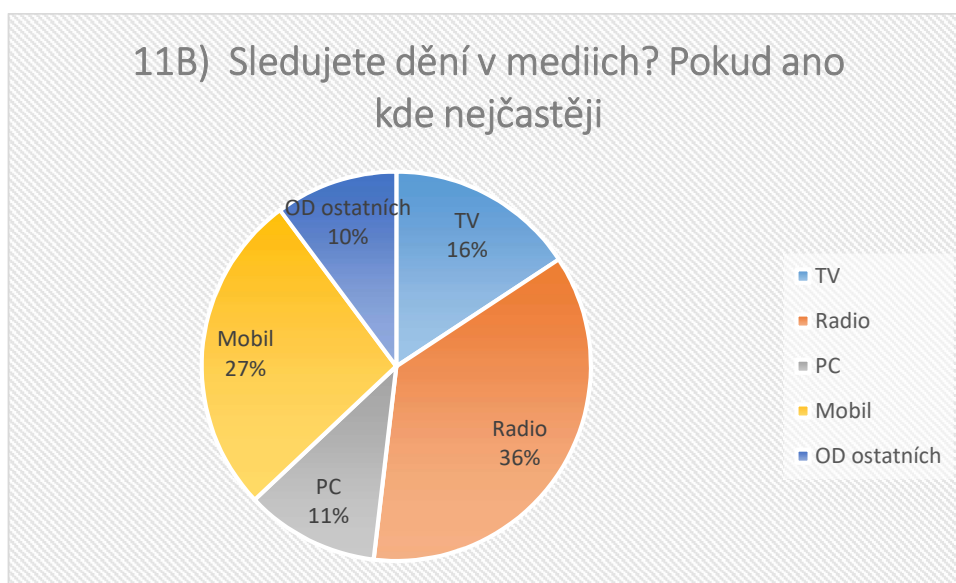

⁹³ Vlastní zdroj

⁹⁴ Vlastní zdroj

Osobně jsem moc rád, že se dění v médiích sleduje, ač jsou informace v médiích validní, a nebo nejsou. tak to značí to, že se o danou situaci zajímáme. Bohužel mi ale bylo sděleno, že ne všichni tyto informace chtějí poslouchat. Někteří, a že z dotázaných respondentů jich nebylo málo, se o dění nezajímají, ale přesto o informacích ví. Bohužel media nejsou jen internet a zprávy v televizi, ale jsou to i rádia, mobilní reklamy atd. Výzkum, který se konal ve firmě DURA k.s. ve Strakonících, ukázal, že media očkují i již očkované. Jen malé procento se tomuto problému vůbec nevěnuje. Nejčastější forma dostávání informací planula z rádií, internetu a na třetím místě byla televize.

Graf 18: Druhy medií⁹⁵

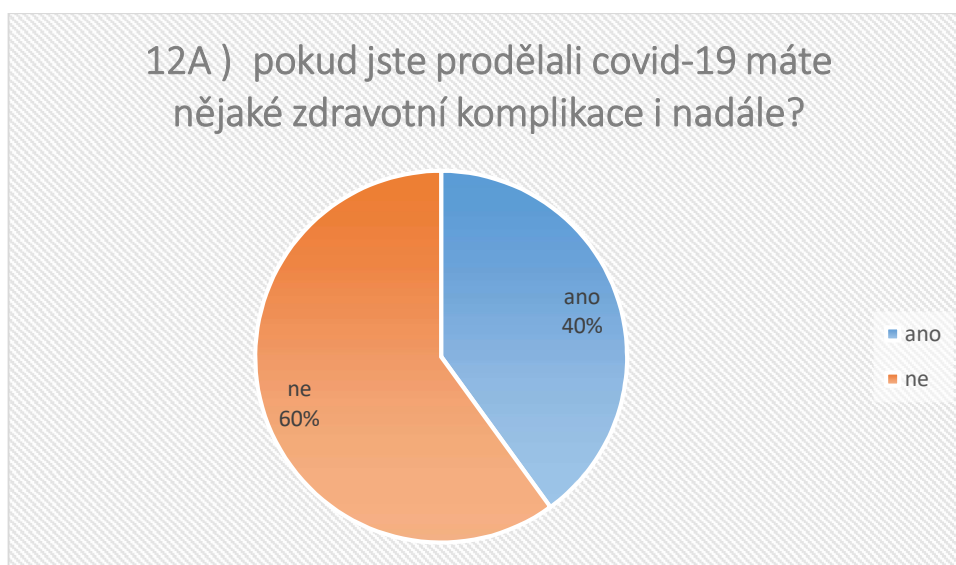

Můj osobní tip, vzhledem k tomu, že výzkum, který probíhal v již zmíněné firmě ve Strakonících byl, že první místo obsadí televize. Ve smyslu průměrného věku dotázaných respondentů, což je cca 35+ jsem očekával, že na televizní noviny, a programy zaměřené na informovanost národa jako celku bude mít největší vliv. Byl jsem ale mile překvapen, že většina informací byla sdělena rádií. Jako druhé místo obsadil mobilní telefon. Dnešní doba je uspěchaná a nebezpečná. Mobilní telefony jsou zdroj dat, informací, které dříve nebyli. A jako třetí místo obsadila již zmíněná televize. Nebezpečí, které se skrývá v toku informací a hlavně v toku správných nebo falešných informací je velká. Dozvídáme se informace, které se liší od skutečností, dozvídáme se informace, které nemusí být správné a dozvídáme se informace dokonce i úmyslně zmanipulované. Všichni si můžeme sáhnout do svědomí, kdo uvěřil tomu, že očkovaní se stanou neplodnými, že ženy očkované, které čekají miminko, tak tyto ženy brzy potratí, že dle

⁹⁵ Vlastní zdroj

studií budeme za 5 let vyhlazeni, a že to je virus, který má vyhladit nemocné a staré aby se nemuseli platit důchody. Můžeme si všichni sáhnout do svědomí, kdo z nás tomu aspoň na chvíli uvěřil. Tyto dezinformace jsou proto potencionálně nebezpečnou hrozbou. Možná větší hrozbou než samotný covid-19 .

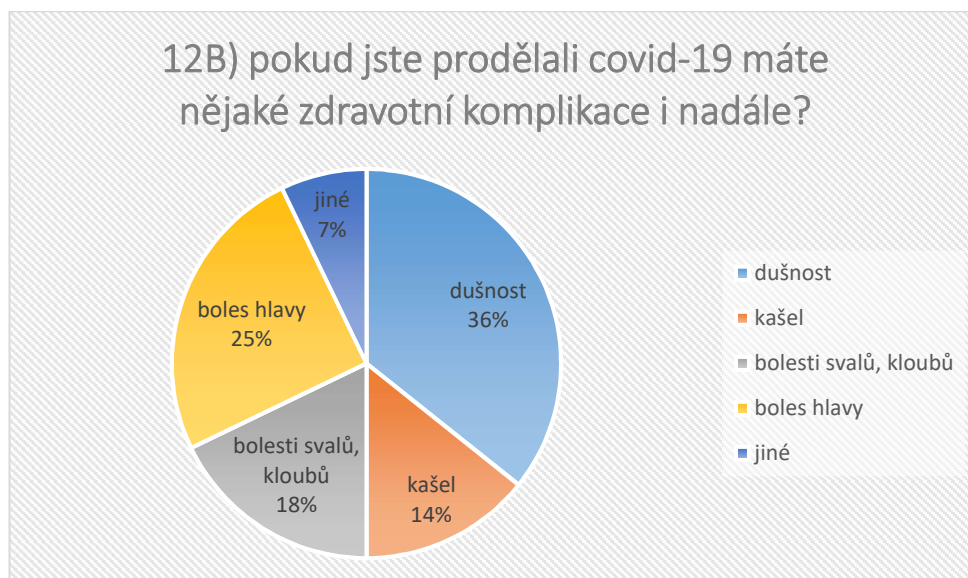
Graf 19: Postcovidové komplikace⁹⁶

Tuto otázku jsem si dovilil rozdělit na dvě části. V první části se dozvídáme, že z dotázaných respondentů má problémy 40% a nemá 60%. Tato informace může být alarmující, ale musíme si uvědomit že covid 19 je tu teprve 2 roky. Tento virus není úplně prozkoumaný a z dotázaných respondentů od doby děláním dotazníku, už ke dnešnímu datu nemá problém skoro nikdo. Jediný zdravotní problém, který se opakuje a říká to přibližně každý čtvrtý je ten, že přetrvává občasná bolest hlavy a dušnost ve smyslu častého zadýchávání. A v neposlední řadě větší náchylnost k nemocem, což je trochu zvláštní. Některá totiž popisují, že se jim s očkovací dávkou doslova probudil imunitní systém a nemohou se tak ničím nakazit.

⁹⁶ Vlastní zdroj

Graf 20: Postcovidové komplikace č.2⁹⁷

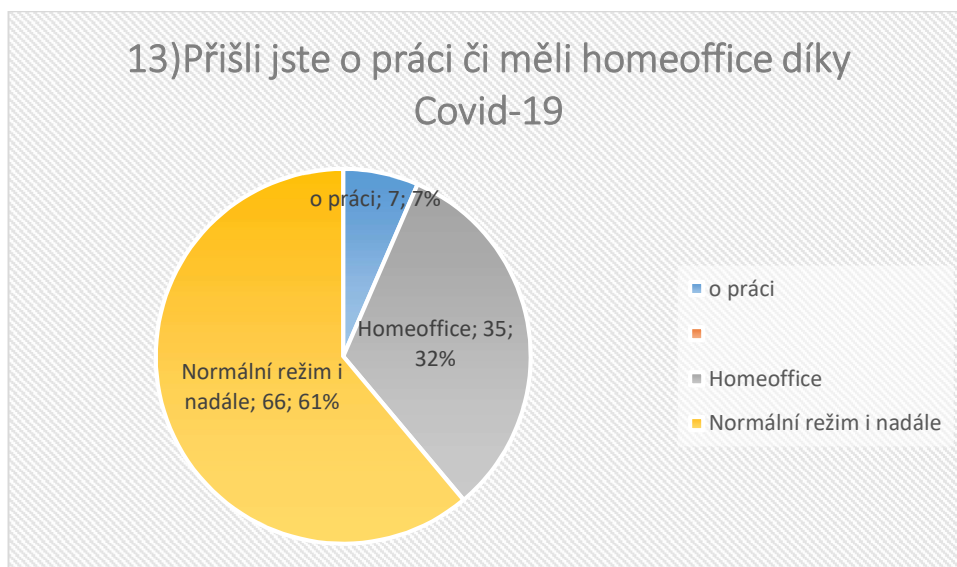

Druhá část otázky byla směřována právě na zmiňované zdravotní problémy. Nejčtenějším problémem se stala dušnost. Problémy s dostatkem kyslíku jsou vyvolané tím, že virus napadá plíce a z toho důvodu se pacientům špatně dýchá. Jako druhé místo v našem žebříčku obsadila bolest hlavy. I tento příznak byl zmiňován.

Dotázaní respondenti sdělovali, že tato bolest hlavy byla často ta nejhorší, kterou kdy měli. Jako třetí a poslední místo, které je zmíněno je bolest svalů a kloubů. Popisováno to bylo následovně. Napadené osoby koronavirem byli paralizováni, že nedokázali udržet skleničku. Bolest kloubů a svalů byla několikanásobně větší, než při bolesti z horečky či nachlazení.

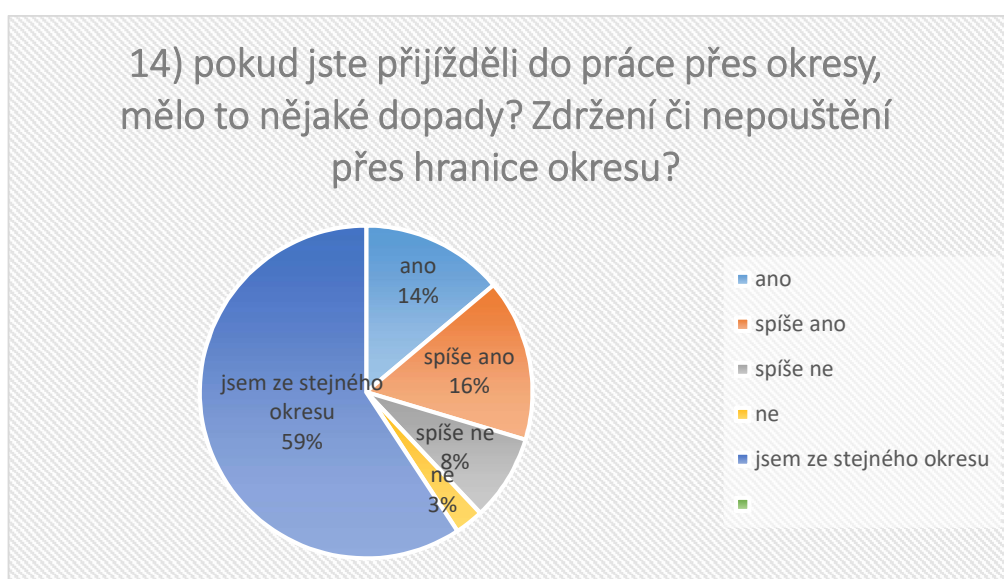
⁹⁷ Vlastní zdroj

Graf 21: Reakce na aktuální situaci v práci?⁹⁸

Z tohoto grafu jasně vidíme, že o práci přišlo v dobu covidu 7 lidí ze 108 dotázaných respondentů. Po ústupu covidové vlny potažmo v období léta 2021 se vrátilo do své práce 5 ze 7mi dotázaných respondentů. Nemám zkušenost s obchodními středisky, restauracemi, hotely atd. Zde tuším, že by četnost ztráty práce byla několikanásobně větší, jelikož některé podniky díky covidu-19 bohužel zavřeli. Homeoffice se týkal lidí, co měli kancelářskou práci, práce, která požaduje sedavý režim. Dotázaní respondenti, kteří pracovali manuálně, museli počítat s tím, že se jim značně znesnadnila práce, často lidé trpí na respirátory v už tak nedýchatelných prostorech a díky tomuto novému viru museli i respirátory být omezeny.

Graf 22: Komplikace s přejížděním okresů za nouzového stavu.⁹⁹

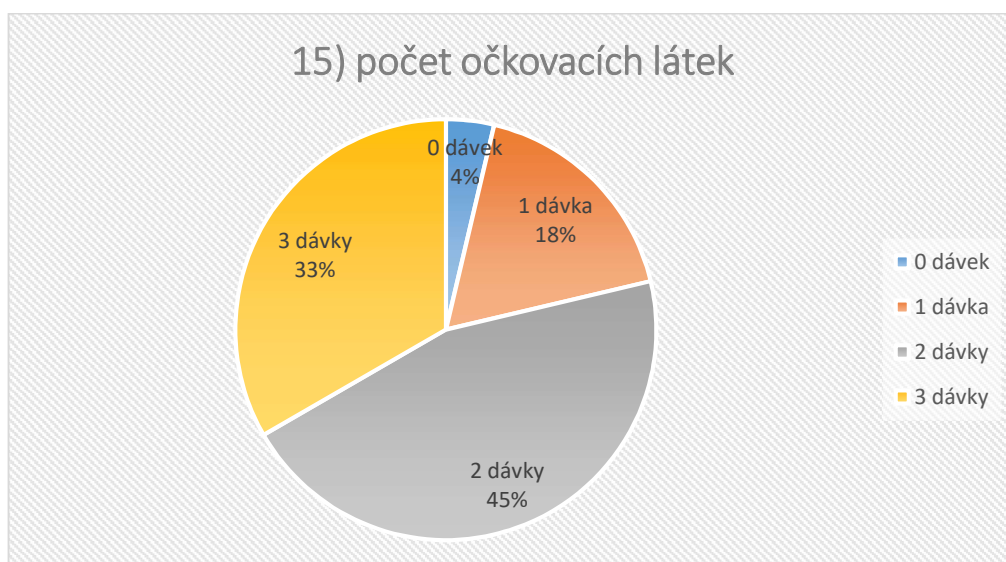

⁹⁸ Vlastní zdroj

⁹⁹ Vlastní zdroj

Otázka která směřovala na obyvatele, kteří museli za prací dojíždět. Skoro 2/3 občanů dojíždět přes okres nemuselo a dalších cca 11% problémy i přes dojíždění nezaznamenalo. Toto tvrzení autor nevyvrací ale potvrzuje. V období pandemie Autor pobýval v Českých Budějovicích, ale musel dojíždět do Strakonice, kvůli práci. Kontroly na hranicích okresu byli minimální. Policisté na hranicích stáli, tak jak jsme i říkali „jako vrabčáci na drátě“, ale jen pozorovali projíždějící auta. Když už někoho stavěli, tak byli to většinou řidiči dodávek a starších osobních automobilů. Směr na Písek byl zatarasen hned na několika místech. Z důvodu menší vytíženosti provozu zde stavění automobilů a dodávek bylo časté. Nicméně podepsané prohlášení s napsanou vyjímkou, kterou stanovil prozatímní zákon. Stačilo předat, a mohlo se zvesela jet dál.

Graf 23: Očkovací dávky¹⁰⁰

Poslední otázka která mě zaujala, se týkala počtu dávek, které byly dotázaným respondentům aplikovány. Došel jsem k výsledku, že nejpočetnější zastoupení jsou 2 očkovací dávky. 3tí dávku má zatím jen asi třetina. Jednu dávku má přibližně každý pátý. Je to nejspíš aplikací dávky Jonson & Jonson, protože tato očkovací dávka nevyžaduje dávky 2, ale stačí jedna. Zkušenost s touto dávkou od značky Jonson & Jonson má i autorův kolega.

Na výsledku je zajímavé, že stále 4% dotázaných respondentů nemá aplikovanou žádnou očkovací dávku. Je to možné, že stále odmítají tyto očkovací dávky, a nebo stále nevěří na covid-19. Někteří bohužel ani nevěří, že na tento virus tyto rychle vyrobené léky fungují.

¹⁰⁰ Vlastní zdroj

8.1 Diskuze

Studii a analýzou literárních zdrojů bylo zjištěno, že v této problematice se nejvíc použitelných zdrojů nachází na internetových portálech, stránkách a člancích. K této problematice vzniklo pramálo použitelné literatury. Je to dáno také tím, že tato problematika je čerstvá, je to téma, které se týká aktuální pandemie. Knižní publikace s rozumným textem budou vznikat až později. Nyní se musíme řídit tím, co nám média masově předkládají, ale hlavně se řídit vlastními názory a pravdivými články na portálech od MZCR.cz .

Šetření vybraného problému týkající se viru SARS-CoV-2 a jeho následků na populaci mě přimělo k názoru zamyslet se, zda daná opatření, která měla zajistit bezpečnost obyvatel České republiky byla správná. Nutí mě to přemýšlet nad problémem, který tu vyvstal. Nebezpečí a hrozba, kterou toto smrtelné onemocnění virového typu přináší. Omezení pohybu, roušky, respirátory, tyto restriktce obyvatelům vadily.

Dále většina dotázaných respondentů nezaznamenala významné problémy v zaměstnání, je to dáno tím, že dotazník byl vyslán do firmy, kde dotazník anonymně vyplnilo 108 dotázaných respondentů. Podle čtvrtého grafu je zřejmé, že pouze 8% dotázaných respondentů stále nemá v rodině nikoho nakaženého nemocí covid-19. V mé rodině, tak ve vnitřním okruhu nemáme nikoho, kdo prodělal covid-19 ani na konci roku 2021 co se týče vzdálenějšího okruhu rodinného, tak tam už se nakažení nachází. Tím ale nevylučuji, že někdo, kdo má malou rodinu se nemohl s tímto nakaženým člověkem setkat.

Na sklonku roku 2021 se očkování bránilo přes 60% dotázaných respondentů. Nikdo tehdy nevěřil na to, že podávaná vakcína, která byla za rok vyvinuta a o rok později se začala masivně aplikovat je účinná a zdraví neškodná. V době, kdy vlády polevili v očkování a lidé začali věřit, že tyto vlny jsou za námi, se autor domnívá, že sice není vyhráno, ale nikdo by nikoho neměl nutit do očkování proti této nemoci.

Dotazníkové šetření přineslo i další zajímavé zjištění jako například, že mezi okresy i přes dané kontroly, které propagovala vláda a i přes to, že kontroly zpříšňovali, se ukázala neskutečná lidskost a pochopení i mezi policisty, vojáky a občany. Toto neskutečné pochopení trochu zmírňovalo již tak přísná opatření. Lidé byli maximálně poučeni, ale vesměs mohli, pokud měli potřebné dokumenty a doklady volně cestovat.

Dotazníkové šetření, které bylo provedeno u 108 nezávisle na sobě dotázaných respondentů se ukázalo jako šetření, z kterých lze vyvozovat závěr. Můj názor je sice velice podobný, avšak ne stejný . Toto téma je bohužel tak těžké, že každý má na tuto

problematiku svůj názor. Ale pokud vezmeme i v potaz zmírňování opatření včetně nenošení roušek, respirátorů, můžeme si povšimnout, že tento kus látky, který předtím bylo nutné nosit, a vesměs každý říkal. „nasad' si to, chceš mě nakazit nebo zabít?“ Tyto hanlivé věty jsme často slýchávali od svých bližních, ale i různých lidí v obchodních řetězcích. Co je zvláštní je to, že když už tato povinnost nošení není povinností, 95% občanů tuto roušku či respirátor sundají. Tento dotazník nemůže být ani náhodou nástrojem pro předběžné rekognoskování názorů, ale vede nás k tomu, že stovka lidí s podobnými názory jako člověk, který napsal tuto bakalářskou práci, může zaručit vznik či potvrzení hypotéz a pravd, které mezi námi kolují. Může to znamenat, že si můžeme udělat obrázek o tomto nebezpečném virovém onemocnění.

Nespokojenost s nařízenými restrikcemi, které vyplývají z výsledků šetření je vázáno na vládu České republiky, která měla včasněji a efektivněji reagovat na situaci kterou tato pandemie přinesla. Tyto opatření reagovaly, až s dvoutýdenním zpožděním což mělo za následek rychlejší šíření nemoci covid-19. S rozvolňováním se dotázaní respondenti setkali jen mimo práci. Mnohé opatření ve firmě DURA k.s. byla přísnější než ta vládní.

Výše uvedené informace tak můžeme shrnout do několika vět. Šetření, které proběhlo formou dotazníku, nám dalo informace, které předznamenávají problémy, které vznikly s přicházejícími restrikcemi od vlády České republiky. Nové a nové omezení přinesli nechuť k dodržování přijatých opatření.

Závěr

Na závěr této bakalářské práce je konstatováno, že sběr informací potřebných k napsání této bakalářské práce z důvodu aktuálnosti vybrané problematiky, sporadické literatury, bylo nutné se obrátit převážně na internetové zdroje a články. Knižní publikace v podstatě teprve vznikají. Prokázané studie existují maximálně půl roku, až jeden rok. Z důvodu překotného vývoje řešení problematiky nejsou již dávno aktuální. Zabývají se většinou prvním Lock-downem, prvními mutacemi, nicméně covid-19 je tak rychlý a stále se vyvíjí, že musíme připisovat další druhy mutace, které se v současné době začínají objevovat a to např. typ DELTAKRON, Očekáváme, co tato mutace přinese, nicméně víme, že toto téma bude otevřené ještě několik let, možná desetiletí a to i v retrospektivním pohledu na Španělskou chřipku. Touto mutací se ale zabývat nebudeme, jelikož nejsou žádné relevantní podklady či studie a v rozpisu bakalářské práce není možné se již tímto druhem mutace zabývat.

Hlavním cílem bylo zkoumání dopadů epidemických opatření u vybrané skupiny obyvatel ve městě Strakonice. Vedlejším cílem bylo zpracovat charakteristiku epidemií a epidemických opatření v České republice v období let 2020 – 2021. Zkoumané dopady epidemiologických opatření jsou zobrazeny a popsány v praktické části dotazníkového šetření a zároveň v teoretické části, kde jsou jednotlivé problematiky popsány a vysvětleny. Charakteristika epidemií byla probrána v teoretické části, kde jednotlivé části těchto zmíněných 2 let jsou popsány. Uvedené cíle, a to jak hlavní, tak vedlejší byli splněny.

Na toto téma byla vybrána a sepsána tato bakalářská práce, z důvodu aktuálnosti řešené možné, případné hrozby v přítomnosti i budoucnosti. Tento fenomén rozhodně stojí za povšimnutí. Je to hrozba, při které se vyplácí hledat informace, jak teoretické, věcné i praktické, jelikož se s ní momentálně setkáváme každý den. Každý den jsme s tímto virovým onemocněním v kontaktu. Jedná se o zákeřnou infekční nemoc. Bojujeme proti ní jako jedinci, jako národ, jako lidstvo samotné. Je to reálná hrozba, která z důvodu svých biologických parametrů, se bude v našem společenství vyskytovat i za několik let. Jako fabulaci je nutno poukázat i na možnost zneužití jako případné biologické zbraně. Touto reálnou hrozbou je možno i analogicky zmínit použití hromadných chemických zbraní v první světové válce, kdy tehdy byla použita chemická zbraň jedovatý chlór.

Za zmínku stojí i pomoc dotazníku jako praktické částí této bakalářské práce. Ve výrobních firmách ve městě Strakonice zmíněných v této bakalářské práci panují

obdobná pravidla, jako na veřejnosti. V mnohých případech jsou restriktivní opatření ještě přísnější než ve vyhlášení vládních opatření. A to z důvodu možného šíření nákazy mezi pracovníky a tudíž omezení výrobních kapacit těchto podniků. Na tabulích před firmami i administrativních budovách, výrobních a skladových halách si firmy vyvěšují jak vládní nařízení, tak i konkrétní příkazy vlastníků společností. Tyto příkazy vykazují známky toho, za jakých možných podmínek mají zaměstnanci ve firemních objektech pracovat.

Tato bakalářská práce může poskytnout potřebné informace nejenom jako informace pro dotčené orgány státní správy, ale i pro privátní sektor, případně zřizovatele různých webů. Plno z nás sledovali bývalého poslance parlamentu ČR pana Dominika Feriho, který tehdy přidával na svůj instagramový účet vždy žluté trojúhelníky s vykřičníkem a sděloval aktuálně vyhlášená opatření či změny, které se nás následující měsíc, týden a den začaly týkat. Vláda české republiky za pomoci těchto lidí nakonec webovou stránku pozměnila, a v této době předávají informace na portále MZCR-Covid.

Určitě si musíme pamatovat i influencerku paní Annu Šulcovou, která byla pověřena, aby předávala informace prostřednictvím, svého, nového webu. Tato spolupráce ale brzy zanikla. Vláda české republiky se vydala obdobnou cestou, viz výše zmíněný portál.

Znovu bychom si měli uvědomit závažnosti těchto onemocnění. Není nutné zmínit nákazu jen Covidu-19 ale i možné ostatní infekční virová onemocnění. Je nutno si připomenout velikosti dvou fenoménů a to příroda vs lidstvo, kdy první významně převládá. Za zmínku stojí fenomény přírodních jevů, jako jsou povodně, tsunami, sesuvy, rozsáhlé požáry, se kterými si lidstvo taktéž neumí významně poradit a řeší je jen per partes a lokálně.

V kontextu slov této bakalářské práce, a k úctě obětem „minulých, přítomných a budoucích“, kteří se setkali s ničivými nákazami, a budou číst uvedené řádky, neměli bychom být generací ignorující poselství ničivých epidemií a pandemií.

Literární zdroje

- 1) SALFELLNER, Harald. *Pandemie španělské chřipky 1918/19 se zvláštním zřetelem na české země a středoevropské poměry*. Praha, 2017. 197 s. Disertační práce. Univerzita Karlova. Ústav dějin lékařství a cizích jazyků 1. LF UK. Vedoucí práce doc. PhDr. Ludmila Hlaváčková, CSc.. s. 16. Dostupné online. <https://dspace.cuni.cz/handle/20.500.11956/86624>
- 2) SPREEUWENBERG, Peter , KRONEMAN, Madelon, PAGET, John, Reassessing the Global Mortality Burden of the 1918 Influenza Pandemic, *American Journal of Epidemiology*, svazek 187, číslo 12, Prosinec 2018, strany 2561–2567, dostupné z <https://doi.org/10.1093/aje/kwy191>
- 3) TAUBENBERGER, Jeffery K.; MORENS, David M. 1918 Influenza: the Mother of All Pandemics. S. 15–22. *Emerging Infectious Diseases* [online]. 2006-01. Roč. 12, čís. 1, s. 15–22. Dostupné online. <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3291398/pdf/05-0979.pdf> DOI 10.3201/eid1201.050979. PMID 16494711.
- 4) JOHNSON, Niall P. A. S. a MUELLER, Juergen. "Aktualizace účtů: Globální úmrtnost na "španělskou" pandemii chřipky v letech 1918-1920. *Bulletin of the History of Medicine*, roč. 76 č. 1, 2002, s. 105-115. Projekt MUSE, doi:10.1353/bhm.2002.0022. ISSN 1086-3176 Dostupné online <https://muse.jhu.edu/article/4826>
- 5) COLLINS, ALLAN, Max, PIERS, Richard, RAYNER a Bob LAPPAN. *Road to perdition*. New York: DC Comics, [2011], c1998. ISBN dostupné z : <https://www.nationalgeographic.com/adventure/article/140123-spanish-flu-1918-china-origins-pandemic-science-health>.
- 6) BRUNDAGE JF, Shanks GD. Úmrtí na bakteriální pneumonii během pandemie chřipky v letech 1918-19. *Emerg Infect Dis*. 2008 Aug;14(8):1193-9. DOI: 10.3201/eid1408.071313. PMID: 18680641; PMCID: PMC2600384. Dostupné z : <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC2600384/>
- 7) HARDER TIMM C, WERNER ORTRUD, ptačí chřipka, Wayback machine (internet archive), ISBN 3-924774-51-X dostupné online z : <http://www.influenzareport.com/ir/ai.htm>

- 8) TAUBENBERGER, Jeffery K.; REID, Ann H.; LOURENS, Raina M. Characterization of the 1918 influenza virus polymerase genes. *Nature*. 2005-10, roč. 437, čís. 7060, s. 889–893. Dostupné online [cit. 2020-05-14]. ISSN 1476-4687. DOI 10.1038/nature04230.
- 9) OXFORD JS, LAMBKIN R, SEFTON A, DANIELS R, ELLIOT A, Brown R, Gill D. Hypotéza. 2005 Jan 4;23(7):940-5. DOI: 10.1016/j.vaccine.2004.06.035. PMID: 15603896.
- 10) SALFELLNER, Harald. *Španělská chřipka: příběh pandemie z roku 1918*. Druhé, rozšířené vydání. Přeložil Pavel CINK. [Praha]: Vitalis, [2021]. ISBN 978-80-7253-422-7.
- 11) KUBAL, Michal a Vojtěch GIBIŠ. *Pandemie*. Praha: Kniha Zlin, 2020. IN. ISBN :9788076620476.
- 12) Nakladatelství Vitalis, ODHAD POČTU OBĚTÍ PANDEMIE ŠPANĚLSKÉ CHŘIPKY V ČESKÝCH ZEMÍCH V LETECH 1918 AŽ 1920. Ke Klimentce 1867/43, 150 00 Praha 5. Dostupné z WWW: https://www.czso.cz/documents/10180/123310412/13005320q3_182-196.pdf
- 13) HELLER, V. *Pandemie: od starověku po současnost : koronavirus přímo nezabíjí*. Praha: Petrklíč, 2020. 133 s. ISBN 978-80-7229-810-5.
- 14) KEISLER, I., LOBOTKA, A., KOTULKOVÁ, L. *Covid-19 Přijatá opatření a náhrada újmy*. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2020. 320 s. ISBN 978-80-7598-818-8.
- 15) KOVÁR, B., ZAJAC, O., BENEDIKTOVÁ, L. *Epidémie v dějinách*. Premedia, 2020. 269 s. ISBN 978-80-8159-836-4.
- 16) KRASŤEV, I. *Už je zítřka?, aneb, Jak pandemie mění Evropu*. Přeložil Ladislav Nagy. Praha: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, Politeia (Karolinum), 2020. 58 s. ISBN 978-80-246-4647-3.
- 17) LA PEŇA. *Globální epidemie*. E-knihy jedou, 2020. 128 s. ISBN 8076447208.

Internetové zdroje

- 1) Viry nebo bakterie? Kdy a jak používat CRP test | Dr. Max lékárna (drmax.cz)
dostupné online z: <https://www.drmax.cz/clanky/viry-nebo-bakterie-kdy-a-jak-pouzivat-crp-test>
- 2) Virus - Vir - VMD drogerie a parfumerie (vmd-drogerie.cz)
Dostupné z WWW: <https://www.drmax.cz/clanky/viry-nebo-bakterie-kdy-a-jak-pouzivat-crp-test>
- 3) Izolace Covid Portál (gov.cz) dostupné online z WWW :
<https://covid.gov.cz/situace/onemocneni-obecne-o-opatrenich/izolace>
- 4) Nouzový stav · Covid Portál (gov.cz) dostupné online z :
<https://covid.gov.cz/situace/onemocneni-obecne-o-opatrenich/nouzovy-stav>
- 5) HOUSER, Pavel. Koronavirus, španělská chřipka a mor: Hrozí viry víc než bakterie?. *sciencemag.cz* [online]. 2020-02-03 [cit. 2021-12-26]. Dostupné online. <https://sciencemag.cz/koronavirus-spanelska-chripka-a-mor-hrozi-viry-vic-nez-bakterie/>
- 6) Mimořádná a ochranná opatření – Aktuální informace o COVID-19 (mzcr.cz)
Dostupné online z WWW: <https://koronavirus.mzcr.cz/category/mimoradna-opatreni/page/1/>
- 7) Vakcíny proti COVID-19, Státní ústav pro kontrolu léčiv (sukl.cz)
dostupné z WWW : <https://www.sukl.cz/vakciny-proti-covid-19>
- 8) Státní ústav pro kontrolu léčiv [online]. Copyright © 2001 [cit. 14.09.2021].
Dostupné z: <https://www.sukl.cz/sukl/pokracovat-v-ockovani-je-dulezite-i-kvuli-mutaci-delta-rika>
- 9) Cascella M, Rajnik M, Aleem A a kol. Vlastnosti, hodnocení a léčba koronaviru (COVID-19) [Aktualizováno 5. února 2022]. In: StatPearls [Internet]. Ostrov pokladů (FL): StatPearls Publishing; 2022 leden-. Dostupné z: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK554776>
- 10) Státní ústav pro kontrolu léčiv [online]. Copyright © 2001 [cit. 14.09.2021].
Dostupné z: <https://www.sukl.cz/sukl/pokracovat-v-ockovani-je-dulezite-i-kvuli-mutaci-delta-rika>
- 11) Vakcíny proti COVID-19, Státní ústav pro kontrolu léčiv (sukl.cz)
dostupné z : <https://www.sukl.cz/vakciny-proti-covid-19>

- 12) POLOPATĚ: Víme, co vám dají k podepsání... I očkování vyžaduje váš souhlas :
5G a Covid-19 (realita5g.cz) Autor textu: Michal Hron vydáno 13.1.2021
k dispozici online zde: <https://www.realita5g.cz/2021/01/13/>
- 13) <https://www.vlada.cz/cz/epidemie-koronaviru/startuje-narodni-informacni-kampan-k-ockovani-chce-predevsim-odpovidat-na-otazky-kolem-vakcinace-187652/>, (dostupné 6. 6.2021).
- 14) Mimořádná a ochranná opatření – Aktuální informace o COVID-19 (mzcr.cz)
Dostupné z : <https://koronavirus.mzcr.cz/category/mimoradna-opatreni/>

Ostatní zdroje

- 1) Většina lidí s omikronem není po pěti dnech infekční, vysvětluje epidemiolog Chlíbek dostupné online z WWW: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/omikron-infekcni-koronavirus-aktualne-covid-19-chlibek_2201061146_ako
- 2) Přehledně: Jaké existují mutace koronaviru a čím se liší?
Dostupné online z WWW: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/koronavirus-mutace-covid-138943>
- 3) Fiala: Od 1. března bude z opatření platit prakticky jen nošení respirátorů (ceskenoviny.cz) dostupné z WWW :<https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/fiala-od-1-brezna-bude-z-opatreni-platit-prakticky-jen-noseni-respiratoru/2157884>
- 4) Seznam Zprávy -Studie: Brazilská mutace je nakažlivější a způsobuje reinfekce - (seznamzpravy.cz)
Dostupné online z WWW :<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/studie-brazilska-mutace-je-nakazlivejsi-a-zpusobuje-reinfekce-145158>
- 5) Svět děsí nová mutace covidu z Afriky. - Deník.cz (denik.cz)
dostupné z: https://www.denik.cz/z_domova/mutace-covid-afrika.html
- 6) OTÁZKY A ODPOVĚDI: Omezení obchodů, služeb či škol. Co jak funguje v Česku v době koronaviru?. ČT24 [online]. Česká televize, 2020-06-12 [cit. 2020- 06-12].Dostupné online WWW: <https://ct24.ceskatelevize.cz/>
- 7) Historie největších pandemií. Mor a neštovice se vracely po staletích - Novinky.cz
dostupné online z WWW: <https://www.novinky.cz/historie/clanek/historie-nejvetsich-pandemii-mor-a-nestovice-se-vracely-po-staletich-40319922>

- 8) Omikron: Příznaky, inkubační doba a jak funguje očkování (seznamzpravy.cz)
dostupné online z WWW: <https://www.seznamzpravy.cz/tag/omikron-varianta-covid-19-62734>
- 9) https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/omikron-infekcni-koronavirus-aktualne-covid-19-chlibek_2201061146_ako
- 10) Seznam zpravy.cz Přehledně: Jaké existují mutace koronaviru a čím se liší?
Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/koronavirus-mutace-covid-138943>
- 11) OTÁZKY A ODPOVĚDI: Omezení obchodů, služeb či škol. Co jak funguje v Česku v době koronaviru?. ČT24 [online]. Česká televize, 2020-06-12 [cit. 2020-06-12]. Dostupné online <https://ct24.ceskatelevize.cz/>
- 12) Historie největších pandemií. Mor a neštovice se vracely po staletích - Novinky.cz
dostupné online z WWW: <https://www.novinky.cz/historie/clanek/historie-nejvetsich-pandemii-mor-a-nestovice-se-vracely-po-staletich-40319922>

Legislativní dokumenty

- 1) Zákon č. 258/2000 Sb., ze dne 11. srpna 2000 o ochraně veřejného zdraví, a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, In: Sbírka zákonů České republiky.
- 2) Zákon č. 94/2021 Sb., ze dne 26. února 2021 o mimořádných opatřeních při epidemii onemocnění covid-19, o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. In: Sbírka zákonů České republiky.
- 3) Zákon č. 240/2000 Sb., ze dne 9. srpna 2000 o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů In: Sbírka zákonů České republiky.
- 4) Zákon 430/2010 Sb. Ze dne 30. prosince 2010 o krizovém řízení a o změně některých zákonů ve znění pozdějších předpisů-mění zákon 240/2000 Sb. In: Sbírka zákonů České republiky.
- 5) Zákon č. 550/1991 nahrazen zákonem 48/1997 Sb. O veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů In: Sbírka zákonů České republiky.

Seznam grafů

Graf č.1 onemocnění aktuálně, vydáno k 30.6.2021.....	26
Graf č.2 onemocnění aktuálně , vydáno k 26.2.2022.....	29
Graf č.3 nástupu britské varianty vydáno k 1.3.2021.....	35
Graf č.4 šíření nové mutace COVID-19.....	38
Graf č.5 Počet osob s nově prokázaným rekordním nárůstem denních nákaz	39
Graf č.6 Omezující opatření.....	49
Graf č.7 Stupnice závažnost při prodělání covid-19 - druhá část.....	50
Graf č.8 omezení v zaměstnání při pandemii covid-19.....	50
Graf č.9 četnost nakažených.....	51
Graf č.10 očkování.....	52
Graf č.11 očkování č.2.....	52
Graf č.12 druh očkování.....	53
Graf č.13 omezující opatření v zaměstnání	54
Graf č.14 zákaz volného pohybu?.....	54
Graf č.15 četnost testování.....	55
Graf č.16 Podíl hospitalizace v nemocnicích s onemocněním COVID-19.....	56
Graf č.17 sledování zpráv ohledně covid-19.....	56
Graf č.18 druhy medií.....	57
Graf č.19 postcovidové komplikace.....	58
Graf č. 20 postcovidové komplikace č.2.....	59
Graf č.21 reakce na aktuální situaci v práci?.....	60
Graf č.22 komplikace s přejížděním okresů za nouzového stavu.....	60
Graf č.23 očkovací dávky.....	61

Přílohy

Příloha 1 dotazník

Která z níže uvedených opatření vám nejvíce vadila?

- A) respirátory roušky
- B) omezení pohybu
- C) karanténní opatření
- D) omezení cestování

Prodělali jste covid-19? Pokud ano tak jaký byl průběh onemocnění stupnice od 1-10?

(10 nejzávažnější)

- A) 0 až 2
- B) 2 až 4
- C) 4 až 6
- D) 6 až 8
- E) 8 až 10
- F) neprodělal/a

Týkalo se vás významné omezení v zaměstnání?

- A) Ano
- B) spíše ano
- C) spíše ne
- D) ne

Máte, nebo měli jste v rodině alespoň 1 nemocného? Pokud víc tak cca počet?

- A) ano
- B) ne
- C) 2
- D) 3
- E) Více

Jste očkováný? (ano, ne, půjdu, nemám zatím zájem, absolutně nechci)

- A) Ano
- B) Ne
- C) Půjdu
- D) Nemám zatím zájem
- E) V žádném případě nechci!

Pokud jste očkováný, čím?

- A) AstraZeneca (Vaxzevria)
- B) Comirnaty (Pfizer, BioNTech)
- C) Moderna
- D) Janssen (Johnson & Johnson)

Vadilo Vám nějaké speciální opatření v zaměstnání (pokud ano, jaké)

- A) Ano
- Druh opatření:
- B) Ne

Omezoval Vás zákaz volného pohybu mezi okresy?

- A) Ano
- B) Spíše Ano
- C) Ne
- D) Spíše ne

Jak často se necháváte testovat (za týden)?

- A) 0-1
- B) 2
- C) 3 a vícekrát

Byli jste, nebo byl někdo z rodiny hospitalizovaný v nemocnici s nemocí covid-19?

- A) Ano
- B) Ne

Sledujete dění v médiích ?

- A) Ano
- B) Ne

Pokud jste odpověděli ano, kde sledujete?

- A) TV
- B) Rádio
- C) PC
- D) Mobil
- E) V ostatních

Pokud jste prodělali onemocnění covid-19 máte nějaké zdravotní komplikace i nadále?

- A) Ano
- B) Ne

V případě, že máte zdravotní komplikace jaké?

- A) Dušnost
- B) Kašel
- C) Bolest svalů, kloubů
- D) Bolesti hlavy
- E) Jiné

Přišli jste o práci díky COVID-19?

- A) O práci
- B) Homeoffice
- C) Normální pracovní režim i nadále

Pokud jste přejížděli do práce přes okresy, mělo to nějaké dopady? Zdržení či Vás nepouštěli přes hranice okresu?

- A) Ano
- B) Spíše ano
- C) Ne
- D) Spíše ne
- E) Práci mám ve stejném okresu

Jaký je Váš počet očkovacích dávek?

- A) 0
- B) 1
- C) 2
- D) 3